

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กวีวรรณ, พระ. วิชาศาสนา พระนคร : โรงพิมพ์อักษรอักษร, ๒๕๐๒.
- กฤษณา สิ้นพานิช. ปัญหาจังหวัดภาคใต้กับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมาเลเซีย,
รัฐศาสตร์นิเทศ, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๑๘).
- การปกครอง, กรม. กระทรวงมหาดไทย. คำชี้แจง เรื่อง ปัญหาภาคใต้กับงานของ
กรมการปกครอง ในการประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดภาคใต้ ณ จังหวัด
สงขลา, ๑๒ กันยายน ๒๕๑๘. (อัครสำเนา)
- ชัจจ์กัญ บุรุษพันธ์. ปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. นครหลวง : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม,
๒๕๑๕.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. ปัญหาดินแดนจังหวัดภาคใต้กับมลายู, เมืองไทยในสังคมโลก
ธนบุรี : โรงพิมพ์พระพรณา (ไม่ปรากฏ พ.ศ.).
- คณะกรรมการการศึกษารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์, สภาวิจัยแห่งชาติ. รายงานการ
วิจัยเรื่องระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคและการสอบสวนคดีอาญา,
๒๕๐๘. (อัครสำเนา)
- คณะกรรมการประสานงานชายแดนไทย - มาเลเซีย. เอกสารประกอบการบรรยายสรุป.
(อัครสำเนา)
- จรรยา สุภาพ, ปัญหาภาคใต้, เทศกาล. ปีที่ ๖๘ เล่มที่ ๘ (สิงหาคม ๒๕๑๗).
- จรรยา โลกะกะลิน. ปอเนาะ, เทศกาล. เล่มที่ ๕๖ ตอนที่ ๓ (มีนาคม ๒๕๐๘).
- เจาะ อับดุลลาห์ หัดงูเต๊ะ, มุสลิมกับสัญญาลักษณะ, พระนคร : โรงพิมพ์ไทยการพิมพ์, ๒๕๐๖.

ชูวงศ์ นายบุตร. วิวัฒนาการการปกครองจังหวัดของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๓.

ถนอม ไวถนอมสัจย์, พ.อ. และคนอื่น ๆ. การป้องกันและต่อต้านการแทรกซึมบ่อนทำลาย

เอกสารวิชาการศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้, ๒๕๑๐.

ทองทอ กล้วยไม้ ณ อุษงยา. ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาอิสลามกับการปกครองของประเทศไทย.

นิตยสารท้องถิ่น ปีที่ ๑ เล่มที่ ๖ (พฤศจิกายน ๒๕๐๘).

ที่ระลึกในพิธียกช่อฟ้าอุโบสถวัดกุหาภิมุข จังหวัดยะลา, ยะลาสาส์น ฉบับพิเศษ (๑๔ กันยายน

๒๕๑๘).

นราธิวาส, จังหวัด. เอกสารประกอบการบรรยายสรุป จังหวัดนราธิวาส, ๒๕๑๖ (อัครสาเนา)

. เอกสารประกอบการบรรยายสรุป, ๒๕๑๘. (อัครสาเนา)

นรกิจบริหาร, หลวง. คำบรรยายการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร :

บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๑๗.

นายคณิง (นามแฝง). โจรผู้ร้ายใน ๓ จังหวัดภาคใต้, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, ปีที่ ๒๒

ฉบับที่ ๒๔ (๗ ธันวาคม ๒๕๑๘).

_____ . โจรผู้ร้ายใน ๓ จังหวัดภาคใต้, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๒๕

(๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๘).

_____ . โจรผู้ร้ายใน ๓ จังหวัดภาคใต้, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๒๖

(๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๘).

นายคณิง (นามแฝง). โจรผู้ร้ายใน ๓ จังหวัดภาคใต้, สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ ๒๒

ฉบับที่ ๓๒ (๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘).

นิตยสาร, สตรีสาร. ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๒๖ (๕ ตุลาคม ๒๕๑๘). ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๒ (๑๘ เมษายน

๒๕๑๘).

- ประกิจ ประจวบจันทน์. การปรับปรุงและส่งเสริมปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖.
- ประกาศ ศิริรัตน์. ภูมิศาสตร์ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เอกสารทางวิชาการของศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้, พ.ศ. ๒๕๑๘. (อัครสำเนา)
- ประพันธ์ คุณามุกต์. ประวัติจังหวัดชายแดนภาคใต้ เอกสารวิชาการศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ (อัครสำเนา)
- ประสิทธิ์ เวชสวรรค์ พ.อ. การพัฒนาการศึกษาเพื่อบูรณาภาพของจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๐๘.
- เปลี่ยน ศิริรัตต์ พ.อ. ปัญหาการเมืองและสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์เสนอวิทยาดุษฎีการศึกษามหาบัณฑิต, ๒๕๑๑.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการรวมจังหวัดยกขึ้นเป็นภาค ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๕๘, ตอน ๖๓ (๑๑ กันยายน ๒๔๘๔).
- ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๖. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับพิเศษ. เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๔๕ (๒๘ กันยายน ๒๕๑๕).
- ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับพิเศษ. เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๔๕ (๒๘ กันยายน ๒๕๑๕).
- ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๐. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับพิเศษ. เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๕๐ (๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕).
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ๒๔๕๓. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๓๑ (๑๓ กรกฎาคม ๒๔๕๓).

ปัตตานี, จังหวัด. บรรยายสรุปขอราชการจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ. ๒๕๑๘.

ประธานราชการ, กอง. กรมมหาดไทย. เรื่องของจังหวัดสตูล ที่มาของคำว่า
สี่จังหวัดภาคใต้. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, กรมมหาดไทย,
๒๕๐๕.

ประธานราชการ, กอง. กรมมหาดไทย. สถานภาพ ๔ จังหวัดภาคใต้. พระนคร :
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, กรมมหาดไทย, ๒๕๐๕.

..... . สภาพสังคมสี่จังหวัดภาคใต้. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, กรมมหาดไทย,
๒๕๐๕.

..... . โบราณวัตถุสถานทางพุทธศาสนาในสี่จังหวัดภาคใต้. พระนคร : โรงพิมพ์
ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๐๕.

ประธานราชการ, กอง. กรมการปกครอง. สิ่งที่น่ารู้เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้
เอกสารประกอบการศึกษาภาษามลายูแก่ข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้.
พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๑๒.

..... . แนวปฏิบัติสำหรับข้าราชการ. (อัครสำเนา)

..... . นโยบายการปกครองของรัฐบาลต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ เทศาภิบาล ปีที่ ๒๙
เล่มที่ ๘ (สิงหาคม ๒๕๑๗).

..... . การศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. (อัครสำเนา)

..... . การประชุมสัมมนาในหน้าที่ กองประธานราชการและศูนย์ประสานงานปกครอง
จังหวัดชายแดนภาคใต้. (อัครสำเนา)

..... . รายงานผลงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๘. (อัครสำเนา)

..... . โครงการประสานสัมพันธ์ผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้กับทางราชการ.
(อัครสำเนา)

..... . โครงการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. (อัครสำเนา)

..... แผนดำเนินงานการสัมมนาปลัดจังหวัด นายอำเภอ ผู้กำกับการตำรวจอหิ
สารวัตรใหญ่ สารวัตรประจำสถานี ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
ประสานราชการ, กอง. กรมการปกครอง. หัวหน้าสถานีตำรวจประจำกิ่งอำเภอและแผนงาน
จังหวัด จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี ๒๕๑๙. (อัครสำเนา)

..... การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้.
(อัครสำเนา)

กองประสานราชการ, กอง. กรมมหาดไทย. หลักประศาสน์นโยบายสำหรับมณฑลปัตตานี
การหยุดราชการประจำสัปดาห์ในสี่จังหวัดภาคใต้. พระนคร : โรงพิมพ์
ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๐๕.

พทยา สายบุญ. จดหมายจากบริษัท : ภาษากันการปกครอง สังคมศาสตร์ปริทัศน์, ปีที่ ๓
ฉบับที่ ๔ (มีนาคม - พฤษภาคม, ๒๕๐๕).

..... ประเพณีกับการพัฒนาประเทศ รัฐศาสตร์นิเทศ. ปีที่ ๓, ฉบับที่ ๓
(พฤษภาคม - กรกฎาคม, ๒๕๐๕).

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ,ฝ่ายอิสลาม พ.ศ. ๒๔๘๘, ราชกิจจานุเบกษา,
เล่มที่ ๖๒, ตอนที่ ๒๖ (๘ พฤศจิกายน ๒๔๘๘).

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภฝ่ายอิสลาม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๑ ราชกิจจานุเบกษา,
เล่ม ๖๕, ตอนที่ ๓๓, (๓๑ ธันวาคม ๒๔๙๑).

"พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ๒๔๙๕" ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๖๙
ตอนที่ ๑๖ (๑๑ มีนาคม ๒๔๙๕).

พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลาและสตูล
พ.ศ. ๒๔๘๕ ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๖๓, ตอนที่ ๓๓. (๓ ธันวาคม
๒๔๘๕).

"พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ๒๔๕๗". ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๓๑ (๑๗ กรกฎาคม ๒๔๕๗).

เพชรบุรี, จังหวัด. รายงานผลการปฏิบัติงานสำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๑๙).

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, ๒๔๗๒.

มหาดไทย, กระทรวง. ประมวลพระราชหัตถเลขารัชกาล ที่ ๕ ที่เกี่ยวกับภารกิจของกระทรวงมหาดไทย เล่มที่ ๑, ภาคที่ ๑ และ ๒, พระนคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น ๒๕๑๓.

..... หนังสือควนมาก ที่ มท.๐๓๐๔/๗๙๐๘. เรื่อง คณะกรรมการและคณะทำงานเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้. (๒๓ พฤษภาคม ๒๕๑๙).

..... คำสั่ง กระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๙๖/๒๕๑๙. เรื่อง การแต่งตั้งอนุกรรมการเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้สาขาต่าง ๆ (๒๓ มีนาคม ๒๕๑๙).

..... คำสั่ง กระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๙๗/๒๕๑๙. เรื่อง การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะผู้ทำงานเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๒๓ มีนาคม ๒๕๑๙).

..... หนังสือราชการ ที่ มท.๐๓๑๐/ว.๕๗๐ เรื่อง การรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย (๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๙).

..... หนังสือควนมาก ที่ มท.๐๓๑๐/ว.๓๗๕. เรื่อง ให้กวตชันเจ้าหน้าที่ปราบปรามโจรผู้ร้าย (๓ มิถุนายน ๒๕๑๙).

รัตนกิติ, พระยา. เรื่องคืนแดนไทยในแหลมทอง พระนคร : โรงพิมพ์แสงสว่าง, ๒๕๐๘.

..... แผนยุทธวิธีกองการร้าย. หนังสือประกอบการอภิปราย เรื่อง ปัญหา ๔ จังหวัดภาคใต้. พระนคร : โรงพิมพ์เลี้ยงเขียนจงเจริญ, ๒๕๑๘.

- รุ่ง แก้วแดง. ทัศนคติของโต๊ะครูต่อการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎรสอนศาสนา
อิสลาม วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิต
 พัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๑๑.
- วิศดาลาม (นามแฝง). สารานุกรมอิสลาม พระนคร : สำนักพิมพ์ ส. วงศ์เสงี่ยม, ๒๕๑๓.
- วิระ สิงศิริวิบูลย์. กระโถนทองพระโรงภาคใต้ ยะลาสาส์น, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ (กรกฎาคม
 ๒๕๑๗).
- วางแผนภาค, กอง. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแนวนโยบาย
และโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของภาคใต้. (อัครสำเนา)
- ศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์. การปกครองของไทย. (ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์).
- ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้, กรมการปกครอง. สรุปความเคลื่อนไหว
เกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์และสี่จังหวัดภาคใต้. (อัครสำเนา)
- เรื่อง จังหวัดยะลา, จังหวัดปัตตานี, จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล.
 (อัครสำเนา)
- ปัญหาการขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้. (อัครสำเนา)
- จังหวัดสตูล. (อัครสำเนา)
- โครงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของข้าราชการจังหวัดชายแดนภาค
ใต้. (อัครสำเนา)
- ที่ระลึกในพิธีเปิดการประชุมพิเศษข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ หอ
ประชุม จังหวัดยะลา. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๐๘
- ศิลป์ปากร, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. ประวัติศาสตร์สี่จังหวัดภาคใต้นราธิวาส ปัตตานี
ยะลา : โรงพิมพ์คุรุสัมพันธ์, ๒๕๐๒.
- ศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคศึกษา ๒ จังหวัดยะลา. โปสเตอร์ เรื่อง ปัญหาของโรงเรียนขณะนี้
มีอะไรบ้าง.

..... รายงานวิจัย เรื่อง การจัดการศึกษาของปอเนาะ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา พระสุเมรุ, ๒๕๑๓.

สำนักงานศึกษาธิการเขต ๒ สำนักงานศึกษาธิการเขต ๒ (อัครสาเนา)

สำนักนายกรัฐมนตรี, ข่าวประชุมคณะรัฐมนตรี. (ตุลาคม ๒๕๑๔) กรุงเทพฯ : สำนักขาธิการ
นายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๔.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือด่วนมาก ที่ นว.๑๔/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๐๖
เรื่อง การเรียกชื่อจังหวัดภาคใต้ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย.
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ปัญหาการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในทศวรรษของนักบริหาร
จากผลการอภิปรายในการสัมมนานักบริหาร วันที่ ๑ - ๑๔, วารสารพัฒนา
บริหารศาสตร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (เมษายน ๒๕๑๐).

สงคราม ชื่นภักดี. การผสมกลมกลืนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔
สุภัทร สุคนธาภิรมย์. เขตพื้นที่ของมุสลิมในภาคใต้ประเทศไทย. สังคมศาสตร์ปริทัศน์, ปีที่ ๑๒,
ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๑๗).

สมพงษ์ เกษมสิน. การปกครองของไทย. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๑๕.

สมาน ริงลีโยกฤษณ์. การเข้าถึงประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๑๐.

สมาน ริงลีโยกฤษณ์. เหตุแห่งความวุ่นวายในสี่จังหวัดภาคใต้, สันติชนปริทัศน์, ปีที่ ๑,
ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม ๒๕๑๗).

..... ข้อเสนอในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของชมรมไทยมุสลิมภาคใต้,
วารสารข้าราชการ, ปีที่ ๘, ฉบับที่ ๗ (สิงหาคม ๒๕๑๗).

สมคิด มดีวงศ์. "มุสลิมไทย", สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ (กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗).

สว่าง อินทรนาค. แนววิเคราะห์เพื่อการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารวิจัย
การปฏิบัติงาน วิทยาลัยการปกครอง ๒๕๑๘. (อัครสาเนา)

สุวิทย์ รุ่งวิสัย. "ประชาธิปไตยในเมืองไทย : อุปสรรคและแนวความคิด". วารสารสังคมศาสตร์, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม ๒๕๑๓).

สอาด ศิริพัฒน์. ปัญหาบางประการในการบริหารราชการพลเรือนส่วนภูมิภาค. วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, ๒๕๑๓.

ไสว กลั่นทากานนท์. วิวัฒนาการของมลายา. พระนคร : โรงพิมพ์สมาคมนักสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๐๘.

หนังสือพิมพ์, สยามรัฐ (รายวัน) ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๓.

..... ๒๑ มิถุนายน ๒๕๑๓.

..... ๒๒ มิถุนายน ๒๕๑๓.

..... ๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๓.

..... ๖ กรกฎาคม ๒๕๑๓.

..... ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๓.

..... ๑๑ เมษายน ๒๕๑๘.

หนังสือพิมพ์, สยามรัฐ (รายวัน) ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๓.

..... ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๘.

..... ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๘.

..... ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๙.

..... ๒๙ กันยายน ๒๕๑๙.

หนังสือพิมพ์, บ้านเมือง (รายวัน) ๘ ธันวาคม ๒๕๑๓.

..... ๒๓ กันยายน ๒๕๑๘.

..... ๒๘ กันยายน ๒๕๑๘.

หนังสือพิมพ์, ไทยรัฐ (รายวัน) ๒๙ ตุลาคม ๒๕๑๕.

หนังสือพิมพ์, ประชาธิปไตย (รายวัน) ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๓.

- อภัย จันทวิมล. ปัญหาเกี่ยวกับสี่จังหวัดภาคใต้ ลพบุรี : โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบค่าย
สมเด็จพระนารายณ์, ๒๕๐๗.
- อุดม ไพศาลเวชกรรม, พ.อ. ปัญหาชาวไทยอิสลามในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาลัย
การทัพบก ชุดที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๐๘.
- อักษรศาสตร์, คณะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการอบรมวิชาภาษามลายู รุ่นที่ ๑ - ๔,
๒๕๐๗ - ๒๕๐๘. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๘.
- รายงานการอบรมวิชาภาษามลายู ระดับสามัญ รุ่นที่ ๕ - ๑๐ และระดับสูง
รุ่นที่ ๑ - ๓, ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ ตามโครงการศึกษาอบรมวิชาภาษามลายู
ให้แก่ข้าราชการชายแดนภาคใต้. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๑.

ภาษาอังกฤษ

- Encyclopedia Britannica Encyclopedia Britannica, Inc., 1964.
- Meksawan, Arsa. The Role of the Provincial Governor in Thailand.
(Doctoral dissertation; Department of Government,
Indiana University, 1961, (Reproduced by the
Institute of Public Administration) Thammasat
University.
- Purcell, Victor. South and East Asia Since 1800.
Cambridge : Cambridge University Press, 1965.
- Runny, Austin. The Government of men : An Introduction to
Political Science. New York : Holt, Rinehart and
Winston, Inc., 1955.
- Thompson, Virginia and Adloff, Richard. The Minority Problem in
Southeast Asia. Stanford, Calif Stanford University
Press, 1955.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

กฎข้อบังคับ

สำหรับปกครองบริเวณจังหวัดหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๐*

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งว่า ด้วยการแบ่ง
เขตแขวงสำหรับจัดการปกครอง และตำแหน่งหน้าที่ราชการในหัวเมืองทั้ง ๘ ก๊ก

เมืองตานี เมืองหนองจิก เมืองยะหริ่ง เมืองสายบุรี เมืองยะลว เมืองรามัญ
เมืองระแงะ ในมณฑลนครศรีธรรมราชนั้นยังเป็นการกวางกายอยู่หลายประการ ทรง
พระราชดำริเห็นว่าสมควรจะจัดการวางแบบแผนวิธีการปกครองและวางตำแหน่งหน้าที่
ราชการให้เป็นระเบียบเรียบร้อยตามสมควรแก่กาลสมัย เพื่อให้ราษฎรบ้านเมืองใน
หัวเมืองเหล่านั้นเป็นไปโดยสะดวกและดีทั้งจะเป็นความสุขสำราญแก่พระยาเมือง
และกษัตริย์กรมการอาณาประชาราษฎร์ทั่วไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งข้อบับ
สำหรับปกครองเมืองทั้ง ๘ ไว้ดังต่อไปนี้.-

วาทะการปกครอง

ข้อ ๑ เมือง ๘ เมือง คือ เมืองตานี ๑ เมืองหนองจิก ๑ เมืองยะหริ่ง ๑
เมืองสายบุรี ๑ เมืองยะลว ๑ เมืองรามัญ ๑ เมืองระแงะ ๑ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ตั้งเป็นเมือง ๘ เมืองอยู่ตามเดิม และให้พระยาเมืองเป็นผู้รักษาการบ้านเมือง
ต่างพระเนตรพระกรรณให้เป็นการเรียบร้อยตามระเบียบแบบแผน ดังจะกล่าวต่อไปใน
กฎฉบับนี้

*ออกย จันทวิมล, ปัญหาเกี่ยวกับสี่จังหวัดภาคใต้ (พระนคร: โรงพิมพ์ศูนย์
การทหารราบ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์, ๒๕๐๗), หน้า ๘๐ - ๘๕.

ข้อ ๒ ในการบังคับบัญชาการเมืองนั้น ให้มีกองบัญชาการเมือง คือ
 พระยาเมืองเป็นหัวหน้า ๑ ปลัดเมือง ๑ ยกกระบัตรเมือง ๑ ผู้ช่วย
 ราชการเมือง ๑ รวม ๔ คน เป็นกองบัญชาการเมือง การตั้งและผลัดเปลี่ยนตำแหน่ง
 พระยาเมือง ปลัดเมือง ยกกระบัตรเมืองและผู้ช่วยราชการเมืองนั้น แล้วแต่พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวจะทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก่การ

ข้อ ๓ เมือง ๑ ให้มีกรมการชั้นรองเสมียนพนักงานสามคน
ว่าด้วยอำนาจกองบัญชาการเมือง

ข้อ ๔ เมื่อกองบัญชาการเมืองได้ปรึกษาร่วมกันเห็นว่า การมีกฎหรือข้อบังคับ
 สำหรับการสิ่งใดในเมืองนั้น ให้มีอำนาจตั้งกฎและข้อบังคับใด แต่กฎและข้อบังคับที่จะตั้งนี้
 ต้องไม่ฝ่าฝืนพระบรมเสชาบุคาพประการ ๑ ไม่ฝ่าฝืนพระราชกำหนดกฎหมายประการ ๑
 ไม่ฝ่าฝืนกับข้อสัญญาทางพระราชไมตรีประการ ๑ และข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณใดเห็น
 ชอบด้วยแล้วประการ ๑

ข้อ ๕ ในการประชุมกองบัญชาการเมือง บังคับบัญชาในพื้นบ้านเมืองทุก
 อย่างนั้น เมื่อพระยาเมืองได้ปรึกษาร่วมกันตกลงพร้อมกันในกองบัญชาการเมืองแล้ว จึงให้พระยา
 เมืองบังคับบัญชาราชการไปตามสมควร และบรรดาหนังสือราชการซึ่งเป็นหนังสือมีไปนั้นให้
 มีไปในนามของพระยาเมือง พร้อมด้วยกองบัญชาการเมือง เห็นชื่อประทับตราของพระยา
 เมืองทุกฉบับ และให้ปลัดเมืองเห็นอักษรหมายชื่อด้วย จึงใช้ได้ไปราชการ

ข้อ ๖ ให้มีสมุดหมายประกาศคำสั่งสำหรับกองบัญชาการเมือง ๆ ละ ๑ เล่ม
 สำหรับจดหมายประกาศคำสั่งทั้งปวง ซึ่งจะออกใช้ในเมื่อนั้น ถ้ากองบัญชาการเมืองจะ
 ออกหมายประกาศคำสั่งอย่างใดก็ดี ให้เขียนลงสมุดเล่มนี้เป็นต้นฉบับ ลงเลขที่และลงวัน
 เดือน ปี เป็นลำดับกันไป และให้พระยาเมือง ปลัดเมือง เห็นชื่อประทับตราของ
 หมายประกาศคำสั่งในสมุดนั้น แล้วจึงให้คัดสำเนาสำหรับออกประกาศและมีไปอีกต่าง
 หาก ถ้าหมายประกาศและคำสั่งฉบับใด ซึ่งกองบัญชาการเมืองไม่ได้เห็นชื่อประทับตรา
 ในสมุดต้นคำสั่งนั้นก่อนแล้ว จะถือว่าหมายประกาศและคำสั่งนั้นเป็นราชการไม่ได้

ข้อ ๗ ให้มีกำหนดเวลาของบัญชาการเมือง พร้อมด้วยราชการชั้นรองประชุมปรึกษาราชการเมืองเนื่อง ๆ เมื่อมีราชการสิ่งใดปรึกษาหารือเห็นชอบพร้อมกันแล้วก็ให้จัดส่งราชการไป ถ้ากองบัญชาการเมืองมีความเห็นแตกต่างไม่ตกลงกัน ให้หารือไปยังข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณขอคำสั่งเป็นเด็ดขาด

ข้อ ๘ ราชการสิ่งใดที่ใดตกลงกันในที่ประชุมกองบัญชาการเมืองแล้ว ให้จัดทำไปตามหน้าที่ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดออกหมายประกาศหรือคำสั่ง หรือมีหนังสืออย่างใดไปที่ใด ๆ ก็ดี ซึ่งไม่ใช่เป็นข้อความที่กองบัญชาการเมืองตกลงเห็นชอบพร้อมกัน ซึ่งปรากฏอยู่ในรายงานการประชุมแล้ว และไม่เป็นการปัจจุบันทันด่วน ดังว่าไว้ในข้อต่อไปแล้ว จะถือว่าคำสั่งนั้นหรือหนังสือนั้นเป็นราชการไม่ได้

ข้อ ๙ ถ้ามีการปัจจุบันทันด่วนเกิดขึ้นในบ้านเมือง ซึ่งจำเป็นจะต้องสั่งโดยเร็วแล้ว ข้าราชการคนใดในกองบัญชาการเมืองมีอำนาจจัดสั่งไปโดยทันที แล้วจึงรีบให้แจ้งความที่ใดสั่งไปนั้นให้กองบัญชาการเมืองทราบ ในเวลาที่ประชุมกองบัญชาการคราวแรก แล้วแต่กองบัญชาการเมืองจะปรึกษาเห็นชอบ ตามลักษณะที่ใดสั่งและจัดการไปแล้วนั้น หรือให้แก้ไขประการใด

ข้อ ๑๐ ด้วยกระยาเมือง มีหน้าที่ในการบังคับบัญชาราชการบ้านเมืองตามที่ได้ปรึกษาหารือตกลงกันในกองบัญชาการเมืองแล้ว เพราะฉะนั้น การที่จะบังคับบัญชาราชการอย่างใดก็ดี หรือจะออกคำสั่ง หรือจะมีหนังสือไปแห่งใดในราชการก็ดี ต้องเป็นคำสั่งโดยอนุมัติของกองบัญชาการเมือง และการที่จะมีคำสั่งในราชการไปในเขตแขวงบ้านเมืองนั้นต้องให้ส่งทางกรมการอำเภอตามระเบียบของการปกครองท้องถิ่น

ลักษณะใบบอกและรายงาน

ข้อ ๑๑ ให้กองบัญชาการเมืองมีใบบอก และรายงานขอราชการในบ้านเมืองไปยังข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณตามปกติ เว้นแต่การต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปที่ กองบัญชาการเมืองจะมีใบบอกตรงไปยังที่ว่าการมณฑลก็ได้ แต่ต้องส่งสำเนาให้ที่ว่าการบริเวณทราบในคราวเดียวกัน คือ .-

- (๑) รายงานขอราชการอย่างใดที่ไม่ต้องขอคำสั่ง
- (๒) การความที่จะต้องทำแต่เห็นอำนาจข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณ
- (๓) การที่ได้มีหนังสือมอบหรือท้องตราถึงเจ้านายเมืองนั้น
- (๔) การปัจจุบันทันด่วน คือ รายงานเหตุการณ์แปลกประหลาดเกิดขึ้น ในเหตุโจรผู้ร้าย เป็นต้น

(๕) ในการบางอย่าง ซึ่งกองบัญชาการเมืองเห็นว่าจะมีไปบอกไปยังข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณไม่ทันทางที่ราชการหรือจะเชื่อมเสียดประโยชน์ของราชการจะมีไปบอกทรงไปยังมณฑลก็ได้ แต่ต้องส่งสำเนาแจ้งไปให้ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณทราบโดยเร็ว

(๖) บรรดาการที่เกี่ยวข้องกับหัวเมืองในบริเวณเดียวกัน กองบัญชาการเมืองจะมีหนังสือไปมาทรงถึงกันก็ได้ แต่ต้องส่งสำเนาแจ้งไปให้ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณทราบโดยเร็วทุกฉบับเหมือนกัน

ข้อ ๑๒ ถ้ากองบัญชาการเมืองเห็นเป็นการจำเป็นแล้ว จะมีไปบอกทรงมายังกรุงเทพฯ ก็ได้ ไม่ห้ามปราม

ข้อ ๑๓ การที่ห้ามออกไปในข้อนี้ ตามพระราชกำหนดกฎหมายและตามประเพณีแต่เดิมมา เป็นการที่ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณพระยาเมืองและข้าราชการทำไม่ไถ่มาแต่ก่อนแล้ว แต่เห็นว่าควรจะกล่าวไว้ในที่นี้เพื่อให้ทราบชัดเจน คือ ห้ามไม่ให้ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณ พระยาเมือง ปลัดเมือง หรือข้าราชการที่ได้รับพระราชทานสัญญาบัตร และศรีทวันกรมการทำการออกไปนี้ แยกจากได้รับพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ ห้าม

- (๑) คึงกฎหมายอย่างใดโดยพลการ
- (๒) คึงภาษีอากร หรือเก็บเงินจากราษฎร โดยวิธีอย่างใดอย่างหนึ่ง
- (๓) อนุญาตภานีบุษขาด ทำสัญญาขอแร และสัญญาป่าไม้
- (๔) ห้ามไม่ให้ทำสัญญาอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวในราชการหรือใน

พื้นบ้านเมือง กับคนในบังคับต่างประเทศ

(๕) การประหารชีวิต หรือจำตลอดชีวิต หรือริบทรัพย์สินสมบัติหรือปรับ

โหมลงโทษแก่ราษฎรในทางที่ผิดด้วยพระราชกำหนดกฎหมาย

(๒) การตั้งและฝึกหัดพลทหารมีอาวุธประจำตน หรือสะสมเครื่อง
ศาสตราวุธ กระสุนดินดำ อย่างใดอย่างหนึ่ง

ว่าด้วยการเก็บผลประโยชน์เมือง

ข้อ ๑๔ เพื่อจะรักษาผลประโยชน์ของพระยาเมืองมิให้ตกขาด และเพื่อจะจัด
การผลประโยชน์เป็นระเบียบเรียบร้อย และมีให้เป็นการลำบากเดือดร้อนแก่อาณาประ
ชาราษฎร เพราะฉะนั้น การเก็บผลประโยชน์ในเมืองใด จะเป็นภาษีอากรอย่างใด ๆ เป็น
กันว่า ค่าธรรมเนียมก็ดี เงินช่วยสา คนไม่เงินทอง หรือช่วยอย่างใดก็ดี หรือเก็บค่าทาง
เข้าบ้านดิน หรือค่าที่ดินอย่างใดก็ดี หรือภาษีเกลือก็ดี ให้เก็บ ณ ที่ว่าการซึ่งเป็นที่
เปิดเผย และให้เก็บตามระเบียบแบบแผนอัตราของบังคับของกรมสรรพากร ซึ่งได้ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นไว้ตามสมควรแก่การที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะตั้ง เก็บภาษีอากรอย่าง
ใดในย่านเรือนของคน หรือใหญ่โตซึ่งไม่ใช่จากพนักงานของรัฐบาลเป็นผู้เก็บนั้นไม่ได้

ข้อ ๑๕ อนึ่ง ในชั่วเวลาที่พระยาเมืองรับราชการก็ดี จะทรง พระกรุณาโปรด
เกล้าฯ พระราชทานผลประโยชน์ให้ขอเลี้ยงชีพ และรักษาบรรดาศักดิ์ก็ตามกำหนดของผล
ประโยชน์ ที่จะพระราชทานก็ คือ แบ่งส่วนผลประโยชน์บ้านเมืองที่เก็บได้ ตามจำนวน
เงินที่พระยาเมืองทั้งหลายได้ทำบัญชีขึ้นไว้เป็นหลักฐานแต่ก่อนนั้นแล้ว และจะโปรดทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ เพิ่มเป็นครั้งคราวตามส่วนผลประโยชน์ ซึ่งเก็บได้มากขึ้นในชั่วบ้าน
เมืองที่จะทรงพระราชมาริเห็นสมควร

ข้อ ๑๖ โดยมีพระบรมราชประสงค์จะทรงบำรุงบ้านเมืองเท่านั้นให้รุ่งเรือง
เจริญขึ้นตามสมควรแก่การสมัย เพราะฉะนั้น จะโปรดทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราช
ทานเงินผลประโยชน์ที่เก็บได้ ซึ่งได้หักค่าใช้จ่ายแล้วนั้นไว้เป็นเงินสำหรับจัดการทำนุ
บำรุงบ้านเมืองเป็นปี ๆ ตามสมควรแก่การที่จะทำได้

ข้อ ๑๗ พระยาเมืองและศรีทวันกรมการ ซึ่งเป็นคนในพื้นที่บ้านเมือง ถ้าได้
รับราชการก็ตลอดเวลารับราชการ ถ้าจะคงออกจากหน้าที่โดยตราหรือโดยเหตุผลภาพ
ประการใดก็ดี จะได้รับพระราชทานเบี้ยบำนาญตามพระราชบัญญัติเบี้ยบำนาญนั้น

ข้อ ๑๘ อนึ่ง ศรีทวารวดีนครและวงศตระกูลของพระยาเมือง ซึ่งเคยไต่ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเบี้ยเลี้ยงซึ่งมีอัตราอยู่เวลานั้น ฉะนั้นประเพณีที่ยังจะ
ไต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานต่อไปตามอัตรานั้น หรือเพิ่มขึ้นตามที่ทรง
พระราชดำริเห็นสมควร

วาทายการจัดบริเวณ

ข้อ ๑๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณคนหนึ่ง
สำหรับตรวจตราและนำราชการทั้งปวงทั่วบริเวณทั้ง ๘ หัวเมือง ต่างพระเนตรพระกรรณ
ในราชการทุกเมือง หรือที่เกี่ยวข้องกันในระหว่างบางเมือง หรือราชการที่เกี่ยวข้องกับ
เมืองต่างประเทศ เป็นไปโดยเรียบร้อยทั้งพระบรมราชประสงค์และให้มีข้าราชการรอง
สำหรับช่วยราชการในหน้าที่ของข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณอีกตามสมควรแก่ราชการ

ข้อ ๒๐ ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณก็ดี และข้าราชการสำหรับช่วยราชการ
ข้าหลวงบริเวณที่เป็นตำแหน่งข้าราชการรับพระราชทานสัญญาบัตรก็ดี การเลื่อนสมรสจัด
เปลี่ยนข้าราชการตำแหน่งเหล่านี้ แล้วแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงพระราช
ดำริเห็นสมควร

ข้อ ๒๑ ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณมีหน้าที่จัดราชการในบริเวณได้เป็นไปตาม
กฎข้อบังคับนี้ และปฏิบัติราชการตามท่วงการกรุงเก่า และคำสั่งของข้าหลวงเทศาภิบาล
มณฑลนครราชสีมา แต่การที่จะขอคำสั่งทางใดนั้น แล้วแต่ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณ
จะเห็นสมควรแก่ประโยชน์ของราชการ

ข้อ ๒๒ ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณ มีอำนาจ คือ.-

(๑) ทำและจัดราชการในบริเวณซึ่งไม่ผ่านท้องตราภูมิมณฑล
และพระราชไมตรีใดทุกอย่าง

(๒) ปฏิบัติราชการซึ่งเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ ซึ่งไม่ผ่านหนังสือ
สัญญาทางพระราชไมตรีใดทุกอย่าง

(๓) มีอำนาจจะแต่งตั้งยกถอนข้าราชการในบริเวณ ซึ่งเป็นผู้ไม่
ได้รับพระราชทานสัญญาบัตร หรือไม่ได้รับพระหัตถ์ตราเสนาบดี

(๔) มีอำนาจที่จะยกข้าราชการที่มีตำแหน่งรับพระราชทานสัญญาบัตร หรือรับประทวนตรา เสนาบดีคนใดคนหนึ่งในบริเวณออกจากตำแหน่งและหน้าที่ได้ในคราวหนึ่ง แต่อำนาจในส่วนนี้ให้ใช้แต่ในการปัจจุบันทันด่วน ซึ่งจะขออนุญาตต่อข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑลนครศรีธรรมราชหรือกรุงเทพฯ ก่อนไม่ทันประโยชน์ราชการ แต่เมื่อเอาตัวออกแล้วต้องบอกมายังที่ว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยเร็ว

(๕) สั่งให้หยุดยั้ง หรือถอนคำสั่งของกองบัญชาการเมืองหรือข้าราชการคนใดคนหนึ่งในเขตบริเวณที่บังคับ ซึ่งเห็นว่าเป็นคำสั่งซึ่งไม่ชอบด้วยราชการ หรือไม่ชอบด้วยพระราชกำหนดกฎหมาย ในระหว่างมีใบบอกมายังข้าหลวงเทศาภิบาลหรือกรุงเทพฯ ได้ทุกอย่าง

ลักษณะใบบอกและรายงาน

ข้อ ๒๓ บรรดาใบบอกและรายงานราชการทั้งปวงนั้น ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณจะมีใบบอกมาหรือขอคำสั่งแก่ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช หรือจะมีบอกมายังกรุงเทพฯ ก็ได้ แลแล้วแต่ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณจะเห็นสมควรแก่ราชการ แต่ถ้ามีบอกมายังกรุงเทพฯ ต้องส่งสำเนาไปให้ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราชทราบด้วยจงทุกฉบับ

ว่าด้วยการปกครองท้องที่

ข้อ ๒๔ ให้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่รัตนโกสินทรศก ๑๑๖ ทุกมาตรา และให้ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณกำหนดเขตเมืองและจัดตั้งอำเภอตามสมควรแก่ท้องที่ และให้กองบัญชาการเมืองกำหนดเขตแบ่งอำเภอเป็นตำบลและหมู่บ้าน เพื่อจัดการตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่

ข้อ ๒๕ ให้จัดการเรือนจำเมืองและบริเวณตามข้อบังคับเรือนจำรัตนโกสินทรศก ๑๖๖ ทุกประการ แต่การกำหนดตั้งเรือนจำที่ใด และการตั้งพ้อมรงนั้น แลแล้วแต่ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณจะจัดตั้งและตั้งแต่ตามที่เห็นสมควร

วาทะการประมุขใหญ่

ข้อ ๒๖ ให้ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณและพระยาเมืองต่าง ๆ ในบริเวณพบปะประชุมปรึกษาหารือ เพื่อจัดการบ้านเมืองในบริเวณนั้นมีกำหนดปี ๑ ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง จะพบปะประชุมที่ใดเวลาใด ให้ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณนัดหมายตามสมควร และให้ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช จัดการประชุม พร้อมด้วยข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณ และพระยาเมืองทั้งหลายมีกำหนดไม่น้อยกว่าปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๒๗ บรรดาข้าราชการทั้งปวง ซึ่งรับราชการในบริเวณนี้ ควรศึกษาภาษาและเขียนหนังสือมลายูทุกคน เพราะฉะนั้น การมีกำหนดว่าถ้าไปรับราชการภายใน ๑ ปี ควรพูดภาษาใด และถ้าได้รับราชการอยู่ถึง ๓ ปีแล้ว ควรอ่านหนังสือมลายูได้ ถ้ามีละนั้น ยังมีควรจะได้รับพระราชทานเงินเดือนเพิ่มเงินเดือนตรา จนกว่าจะพูดภาษาและอ่านหนังสือได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวมาแล้วนี้

ข้อ ๒๘ ถ้าข้าหลวงเทศาภิบาลได้พร้อมด้วยพระยาเมือง และโต๊ะกาดีเมืองใด ได้สอบแล้วเห็นว่า ข้าราชการคนใดพูดภาษามลายูได้ ให้พร้อมกันยื่นข้อออกประกาศเพียบตรให้ข้าราชการผู้นั้น และข้าหลวงเทศาภิบาลมีอำนาจจะให้เงินหลวงเป็นรางวัลเป็นเงินไม่เกิน ๑๐๐ บาท หรือเศษของอย่างเดียวกัน เห็นว่าเป็นผู้อ่านเขียนหนังสือมลายูได้ ก็ให้ประกาศเพียบตร และข้าหลวงเทศาภิบาลมีอำนาจจะให้เงินหลวงเป็นรางวัลได้ไม่เกิน ๕๐๐ บาท

ข้อ ๒๙ ให้ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช จัดวางแผนดอบไปวิชาพูดและหนังสือมลายู และอักษรขั้วรางวัลภายในกำหนดวงเงินดังกล่าวแล้วในหัวก่อน

วาทะการโรงศาล

ข้อ ๓๐ ให้เจ้าพระบรมมยุรศาลหัวเมืองรัตนโกสินทรตก ๑๑๔ ในบริเวณนี้ เว้นแต่คำว่า "ศาลมณฑล" ให้เข้าใจว่า "ศาลบริเวณ" และคำ "ข้าหลวงเทศาภิบาล" ให้เข้าใจว่า "ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณ" และการที่จะตั้งหรือจะเลื่อนหรือจะเปลี่ยนผู้พิพากษาในบริเวณ ๗ หัวเมือง ตามความที่ไว้ในมาตรา ๑๐ ของพระบรมมยุรศาล

หัวเมือง ร.ศ. ๑๑๘ นั้น ให้ถือว่า เป็นหน้าที่ของเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย จะนำความ
กราบบังคมทูล และให้ศาลหลวงใหญ่ประจำบริเวณมีใบออกในการที่เกี่ยวข้องกัน หรือ เลื่อน
หรือเปลี่ยนผู้พิพากษาในบริเวณมายังเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ขอ ๓๑. ให้มีศาลเป็น ๓ ชั้น คือ

๑. ศาลบริเวณ
๒. ศาลเมือง
๓. ศาลแขวง

และให้ผู้พิพากษาสำหรับศาลเหล่านี้เพื่อพิจารณาคดีตามพระราชกำหนดกฎหมาย

ขอ ๓๒. ให้ใช้พระราชกำหนดกฎหมายทั้งปวง ในความอาญาและความแพ่ง
แก่ความแพ่งซึ่งเกี่ยวด้วยศาสนาอิสลาม เรื่องฉ้อโกงคดี และเรื่องมรดกคดี ซึ่งคนนับถือ
ศาสนาอิสลามเป็นทั้งโจทก์ จำเลย หรือเป็นจำเลย ให้ใช้กฎหมายอิสลามในการพิจารณา
และพิพากษาและให้โต๊ะเถาดี ซึ่งเป็นผู้รู้และเป็นที่ยอมรับในศาสนาอิสลามเป็นผู้พิพากษากฎ
หมายอิสลามนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๐

(ลงพระนาม)

ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ
แก้ไขความ ในกฎข้อบังคับ

สำหรับปกครองบริเวณ ๗ หัวเมือง ข้อ ๒๓

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ตามความในกฎข้อบังคับ
สำหรับปกครองบริเวณ ๗ หัวเมือง ข้อ ๒๓ ว่า "บรรดาใบบอกและรายงานราชการ
ทั้งปวงนั้น ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณ จะมีใบบอกมาหาหรือขอคำสั่งแก่ข้าหลวงเทศาภิบาล
มณฑลนครศรีธรรมราช หรือจะมีบอกมายังกรุงเทพฯ ก็ได้ แล้วแต่ข้าหลวงใหญ่ประจำ
บริเวณจะเห็นสมควรแก่ราชการ" นั้น ทรงพระดำริเห็นว่าสมควรจะจัดการแก้ไขเพื่อ
ให้วิธีที่ข้าหลวงใหญ่ประจำ ๗ หัวเมือง รายงานราชการมายังที่ว่าการมณฑลนครศรี
ธรรมราชให้เป็นระเบียบเรียบร้อยดังนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ความในกฎข้อบังคับบริเวณ ๗ หัวเมือง
ข้อ ๒๓ ให้ออกความต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๒๓ ให้ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณมีใบบอกและรายงานราชการทั้งปวง
มาหาหรือและขอคำสั่งยังข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช เว้นแต่ถ้ามีราชการ
ด่วน หรือราชการสิ่งใดที่ข้าหลวงใหญ่ประจำบริเวณเห็นว่าเป็นการจำเป็นจะมีบอกมายัง
กรุงเทพฯ ก็ได้ แต่ถ้ามีบอกมายังกรุงเทพฯ ต้องส่งสำเนาไปให้ข้าหลวงเทศาภิบาล
มณฑลนครศรีธรรมราชทราบด้วยทุกฉบับ

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๒๖

(ลงพระนาม)

ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก ข.

(สำเนา)

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๓๖๐

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นไป
ด้วยความรวดเร็ว และเหมาะสมกับเหตุการณ์ของบ้านเมืองปัจจุบัน สมควรให้ผู้วาระ
การจังหวัดมีอำนาจในการควบคุมการบริหารราชการในงานต่าง ๆ ในของจังหวัดของตน
โดยไม่มีการจำกัดในบางกรณี เช่น ปัจจุบัน หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. มีให้แนบบัญชีของกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และคำสั่งใด ๆ ที่กำหนด
ให้ บุคคลหรือส่วนราชการใดมีอำนาจหน้าที่เป็นการยกเว้น จำกัด หรือตัดทอน อำนาจ
หน้าที่ของผู้วาระการจังหวัด ในการบริหารราชการส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ในประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๖๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๕๐ ข้อ ๕๑ และ
ข้อ ๕๓ หรือให้บุคคลหรือส่วนราชการใดมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค
เป็นเกี่ยวกับผู้วาระการจังหวัดมาโดยบังคับ และให้ผู้วาระการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจ
หน้าที่นั้น ๆ ดังกำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว ทั้งนี้ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะ
ได้มีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒. ให้นายกรัฐมนตรี รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ ๓. ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร

(หัวหน้าคณะปฏิวัติ)

หมายเหตุ ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่มที่ ๔๔ ตอนที่ ๑๕๐ ลงวันที่ ๑๓ ธ.ค. ๒๕๑๕

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๒๑๘

โดยที่คณะปฏิวัติได้พิจารณาเห็นว่า กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้บังคับมาเป็นเวลานานมาแล้ว บัญญัติของกฎหมายบางมาตราไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการบางตำแหน่ง และประกาศกับคณะปฏิวัติได้จัดระเบียบกระทรวง ทบวง กรมเสียใหม่ สมควรปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดินให้สอดคล้องกับกลไกการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินได้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้.-

ข้อ ๑. ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๒. ไชยกุลเล็ก

(๑) พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๕๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๒) พ.ร. ๒๔๙๖ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๘ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๓

(๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๘ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๘ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๐ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๑ (ฉบับที่ ๘) พ.ร. ๒๕๑๒ และ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๔

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้ว ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือขัดแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

ข้อ ๓. ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

(๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

(๒) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

(๓) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๔. การแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือน โดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณแห่งราชการนั้น ๆ ไว้ด้วย
การบรรจุ และการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

ส่วนที่ ๑

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

อาา

ส่วนที่ ๒

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

ข้อ ๔๗. ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ดังนี้.-

- (๑) จังหวัด
- (๒) อำเภอ

จังหวัด

ข้อ ๔๘. ให้รวมท้องที่หลาย ๆ อำเภอตั้งขึ้นเป็นจังหวัด มีฐานะเป็นนิติบุคคล การตั้งยุบ และเปลี่ยนแปลงจังหวัด ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

ข้อ ๔๙. ให้จังหวัดหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการจังหวัดเป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการบริหารราชการแผ่นดิน ในจังหวัดนั้น

คณะกรรมการจังหวัดประกอบด้วย ปลัดจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่ง กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ส่งมาประจำ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน คณะกรรมการจังหวัดโดยตำแหน่ง

ในกรณีที่มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด รวมเป็นคณะกรรมการจังหวัดด้วย

ข้อ ๕๐. ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีผู้ว่าราชการคนหนึ่งเป็นผู้รับนโยบาย และ
คำสั่งจากนายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม
มาปฏิบัติภารกิจให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดา
ข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการจังหวัดและ
อำเภอ และจะให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ ทั้งรอง
 ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ช่วย - ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการแทนผู้ว่า
 ราชการจังหวัดก็ได้

รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้
 บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาค ในเขตจังหวัดและรับผิดชอบในราชการ
 รองจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ช่วยผู้ว่าราชการ
 ราชการจังหวัดสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๕๑. ในจังหวัดหนึ่ง นอกจากจะมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นหัวหน้าปกครอง
 บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของจังหวัดดังกล่าวยังมีข้อ ๕๐
 ให้มีปลัดจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ
 ซึ่งมาประจำทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัด และมีอำนาจบังคับบัญชา
 ข้าราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมนั้นในจังหวัดนั้น

ข้อ ๕๒. ในกรณีที่ไม่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ในโอกาส
 ปฏิบัติราชการใด ให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรง
 ตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ในโอกาสปฏิบัติราชการใด ให้ผู้ช่วยผู้ว่าราชการ
 จังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ
 มีแต่ในโอกาสปฏิบัติราชการใด ให้ปลัดจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองผู้ว่าราชการ
 ราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัดหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้ง
 รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัดคนใดคนหนึ่งแล้วแต่
 กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วย

๒. ผู้ว่าราชการจังหวัด และปลัดจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้หัวหน้างานราชการประจำจังหวัดที่มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เป็นผู้รักษาราชการแทน

๒.๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจ และหน้าที่ดังนี้

(๑) บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

(๒) บริหารราชการงานที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมายหรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๓) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำสั่งของผู้ตรวจราชการในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

(๔) ควบคุมดูแล การปฏิบัติราชการ ซึ่งประจำอยู่ในจังหวัดนั้น และอยู่ในกรมบังคับบัญชา และรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการนี้ให้มีอำนาจตรวจตรา แนะนำสั่งแจง หรือสั่งให้ข้าราชการในจังหวัดนั้น ปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของกระทรวง ทบวง กรมหรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรีไว้ตรวจตราแล้วรายงานกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง

(๕) ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตามกฎหมาย

(๖) กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจในการนี้ ให้มีอำนาจทำรายงาน หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด องค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

(๗) บรรลุ แต่งตั้ง ให้บำเหน็จ และลงโทษข้าราชการ อนุภูมิภาค ในจังหวัดตามกฎหมายและตามที่ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีมอบหมายอำนาจในการสั่งการ อนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพึงอนุมัติ

หรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในเรื่องใด
 ตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับนี้ หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการ
 มอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด
 ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดคนใดทำการแทนในนาม
 ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดก็ได้

ข้อ ๕๔. ในข้อความในข้อ ๕๔. และ ๕๕. มาใช้แก่ผู้รักรับราชการแทน
 และ ผู้ทำการแทนตามหมวดนี้

ข้อ ๕๕. ให้แบ่งส่วนราชการของจังหวัด ดังนี้

- (๑) สำนักงานจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของจังหวัด
 นั้น ๆ มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาราชการและรับผิดชอบ
- (๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมใดกึ่งต้น มีหน้าที่เกี่ยวกับ
 ราชการของกระทรวง ทบวง กรมนั้น ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น ๆ
 เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

หมวด ๒

อำเภอ

ข้อ ๕๖. ในจังหวัดหนึ่ง ๆ ให้มีหน่วยราชการบริหารรองจากจังหวัดเรียกว่า
 อำเภอการตั้งยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ข้อ ๕๗. ในอำเภอหนึ่ง มีนายอำเภอคนหนึ่งเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชา
 บรรดาข้าราชการในอำเภอ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของอำเภอ

นายอำเภอ สังกัดกระทรวงมหาดไทย

บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมการอำเภอ

หรือนายอำเภอ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้กรมการอำเภอ และนายอำเภอมีอยู่ให้โอนไปเป็น
 อำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอ

ข้อ ๕๘. ในอำเภอหนึ่ง นอกจากจะมีนายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา และรับผิดชอบดังกล่าวในข้อ ๕๗. ให้มีปลัดอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ส่งมาประจำให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยให้นายอำเภอ และมีอำนาจบังคับบัญชาราชการบริหาร วนภูมิภาค ซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม นั้น ในอำเภอนั้น

ข้อ ๕๙. ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และนายอำเภอมีใคแต่งตั้งผู้ใดให้เป็นผู้รักษาราชการแทน ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอผู้มีอาวุโสตามระเบียบ แบบแผน เป็นผู้รักษาราชการแทน

ข้อ ๖๐. นายอำเภอ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารราชการตามกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ถ้ากฎหมายใดมิได้บัญญัติว่า การปฏิบัติตามกฎหมายนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอที่จะกองรักษาราชการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นด้วย

(๒) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมายหรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๓) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำสั่งแห่งของผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้มีหน้าที่ตรวจการอื่น ซึ่งคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับของ กระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

(๔) ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอตามกฎหมาย

อำนาจในการสั่งการอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายอำเภอจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยคำเป็นหนังสือให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอคนใดคนหนึ่งทำการแทนในนามของนายอำเภอก็ได้

ข้อ ๖๑. โฉมแบ่งส่วนราชการอำเภอ ดังนี้

(๑) สำนักงานอำเภอ มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของอำเภอนั้น ๆ นายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาราชการและรับผิดชอบ

(๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ใ้ตั้งขึ้นในอำเภอนั้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมนี้ ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอนั้น ๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

ข้อ ๖๒. ให้ความหมายในข้อ ๔๔. และข้อ ๔๕. มาใช้แก่ผู้รักษาราชการแทน และผู้ทำการแทนตามหมวดนี้

ข้อ ๖๓. การจัดการปกครองอำเภอ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๖๔. ท้องถิ่นใดที่เห็นสมควรจัดให้ราษฎรมีส่วนในการปกครองท้องถิ่น ให้จัดระเบียบการปกครองเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๖๕. ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- (๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒) เทศบาล
- (๓) สุขาภิบาล
- (๔) องค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๖๖. การจัดระเบียบการปกครอง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

บทเฉพาะกาล

๑๕๑

บทรักษาการ

ข้อ ๑๐. โฆษณารัฐมนตรี รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ประกาศ ๗ วันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร
หัวหน้าคณะปฏิวัติ

ภาคผนวก ก.

ที่ มท. ๐๒๐๕/ว.๓๘๘

กระทรวงมหาดไทย

๓๑ มีนาคม ๒๕๑๘

เรื่อง การแบ่งงานในหน้าที่ของสำนักงานจังหวัด กับงานในหน้าที่ของที่ทำการปกครอง
จังหวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖ กำหนดหลักการแบ่ง
งานในหน้าที่ของสำนักงานจังหวัดไว้รวม ๒๕ ประการ กระทรวงมหาดไทยพิจารณา
แล้วเห็นว่า เพื่อให้การกำหนดงานในหน้าที่ของสำนักงานจังหวัดดังกล่าวได้มีรายละเอียด
การแบ่งงานในหน้าที่ของสำนักงานจังหวัดให้รัดกุมและมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติมากขึ้น
ขึ้น ฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
และกรมการปกครอง จึงได้กำหนดรายละเอียดการแบ่งงานในหน้าที่ของสำนักงาน
จังหวัดขึ้น และให้งานดังต่อไปนี้เป็นงานในหน้าที่รับผิดชอบของสำนักงานจังหวัด

๑. งานเลขานุการทั่วไปของผู้ว่าราชการจังหวัด

๒. งานสารบรรณ (รับ - ส่งของจังหวัด) ให้เจ้าจังหวัดรับผิดชอบดำเนินการ
การไปพลางก่อนจนกว่าสำนักงานจังหวัดจะมีอัตรากำลังพร้อมที่จะปฏิบัติงานนี้ ทั้งนี้ ให้
ดำเนินการดังนี้

๒.๑ ให้เจ้าหน้าที่สารบรรณของจังหวัดเป็นศูนย์กลาง รับ - ส่ง
หนังสือของจังหวัด

๒.๒ ให้จำแนกหนังสือราชการที่ได้รับมาโดยพิจารณาลักษณะของหนังสือ
ราชการ ดังนี้

๑) หนังสือหรือเอกสารลับของทางราชการ

๒) หนังสือเอกสารหรือบัตรสนเท่ห์เกี่ยวกับการกล่าวโทษ
การร้องเรียน และการร้องทุกข์

- ๓) หนังสือราชการซึ่งไม่ใช่หน้าที่ของส่วนราชการประจำ
จังหวัดใดโดยเฉพาะ เช่น หนังสือเวียนแจ้งมติคณะ
รัฐมนตรี กฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการส่วน
รวม หนังสือของ ก.พ. ฯลฯ
- ๔) หนังสือราชการของสำนักงานโยธาและแผนมทวทไทยและ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

เมื่อเจ้าหน้าที่สารบรรณจังหวัดจำแนกเรื่องเสร็จแล้ว ให้เสนอเอกสาร
และหนังสือราชการเฉพาะที่มีลักษณะ ๔ ประการ ดังกล่าวข้างต้นตามข้อ ๒.๒ ต่อ
จังหวัดเพื่อทราบ และส่งให้สำนักงานจังหวัดดำเนินการต่อไปโดยเร็ว เอกสารและ
หนังสือราชการนอกจากเรื่องดังกล่าวก็ให้ดำเนินการแจกจ่ายไปตามสายงานตามระเบียบ
วิธีการที่เคยปฏิบัติมา

๓. งานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้สำนักงานจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ
ในเรื่องดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ดำเนินการเกี่ยวกับบรรจุแต่งตั้งและการสอบ การพิจารณา
ความดีความชอบ งานวินัยและการกระทำความผิดอาญาของ
ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานจังหวัด สังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- ๓.๒ การสอบแข่งขันทั่วไปของข้าราชการระดับ ๑ ตามความตอง
การของส่วนราชการในจังหวัด
- ๓.๓ การเสนอเรื่อง กรณีข้าราชการที่ถูกกล่าวโทษ หรือร้องเรียน
ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาตั้งกรรมการสอบสวน
หรือส่งให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดรับไปดำเนินการอย่างใด
อย่างหนึ่ง

- ๓.๔ การลาภิจ ลาป่วย ลาอุปสมบท ลาไปประกอบอาชีพอื่น
ณ เมืองเมกกะ และการลาไปศึกษา ณ ต่างประเทศ
- ๓.๕ การหยุดพักผ่อนประจำปี
- ๓.๖ การจัดทำบัตรประจำตัวข้าราชการ
- ๓.๗ งานการรวบรวมรายชื่อและผลงานของผู้มีสิทธิได้รับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์

๕. เป็นศูนย์ประสานการสื่อสารโทรคมนาคม การประชาสัมพันธ์ และ
เผยแพร่ข่าวสารของจังหวัด

๕. งานการประชุมของจังหวัด

๕.๑ เป็นเลขานุการของคณะกรรมการจังหวัดและนายอำเภอ

๕.๒ เป็นเลขานุการของคณะกรรมการพิจารณาแผนพัฒนาจังหวัด
(ฝ่ายประสานโครงการ)

๕.๓ เป็นเลขานุการ อ.ก.ข.จังหวัด

๕.๔ การประชุมอื่นใด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบหมาย

๖. ให้สำนักงานจังหวัดเป็นผู้อ่างแผนและประสานงานการรับเสด็จ การ
รับรองงานราชพิธี หรืองานพิธีการใด ๆ รวมทั้งฝ่ายปกครองและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
ของใบการดำเนินการ

๗. งานตามงบประมาณ การเงิน บัญชี และพัสดุในส่วนของสำนักงาน
จังหวัด ให้เสมือนตราจังหวัดมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการไปพลางก่อนจนกว่าสำนักงาน
จังหวัดจะมีอัตรากำลังพร้อมที่จะดำเนินการได้เอง

๘. เป็นผู้ประสานงานนโยบายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง
ภายในของประเทศ กับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

๙. การดูแลรักษาสถานที่ราชการและการจัดเวรยามสำหรับศาลากลาง
จังหวัด

- ๑๐. การควบคุมยานพาหนะของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- ๑๑. งานเทศาภิบาล งานอาสาภิบาล เว้นแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพิจารณามอบให้ส่วนราชการอื่น ๆ ปฏิบัติ
- ๑๒. การออกหนังสือสำคัญเดินทางไปต่างประเทศ (ชายแดน)
- ๑๓. การทำหนังสือตอบขอบคุณและอนุโมทนา
- ๑๔. การเก็บรักษาสมุดเยี่ยม สมุดจองเวลามาปฏิบัติราชการ ล้มุดดำรง และประกาศของจังหวัด
- ๑๕. งานการฝึกอบรมและการสัมมนาใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับราชการส่วนรวมของจังหวัด เช่น โครงการเข้าถึงประชาชน หรือโครงการสัมพันธไมตรี การฝึกอบรมเรื่องการวางแผน เป็นต้น หรือตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบหมาย (ฝ่ายประสานโครงการ)

๑๖. งานนโยบายทั่วไปของจังหวัด ที่ไม่ได้เป็นหน้าที่ของหน่วยราชการใดโดยเฉพาะ

สำหรับงานหมวดส่งเสริมอาชีพและบำรุงท้องที่ของจังหวัดนั้น เป็นงานในหน้าที่ของกองปกครองท้องที่ กรมการปกครอง สำนักงานจังหวัดคงมีฝ่ายประสานโครงการดำเนินการในเรื่องแผนและโครงการเกี่ยวกับนโยบายคสน. เวนธุรกิจและสังคมของจังหวัดอยู่แล้ว ฉะนั้น การส่งเสริมอาชีพและบำรุงท้องที่ของกรมการปกครองจึงแสดงออกในด้านปฏิบัติ ส่วนสำนักงานจังหวัดจะเป็นผู้ประสานนโยบายและสนับสนุนในเรื่องนี้ให้ไปสู่เป้าหมาย (ฝ่ายประสานโครงการ)

ให้จังหวัดถือปฏิบัติตามหัวขอการแบ่งงานข้างต้น ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๕ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายคณิง ฉาไชย)

รองปลัดกระทรวง สังกัดราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก ง

แนวนโยบายและโครงการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของภาคใต้

ในเอกสารฉบับนี้ จะได้มีการวินิจฉัยปัญหาหลักของภาคใต้ และจะเสนอแนะแนวนโยบายตลอดทั้งโครงการเศรษฐกิจสังคมที่จะช่วยเร่งรัดการพัฒนาภาคใต้

ระบบเศรษฐกิจและสังคมของภาคใต้ได้อยู่ในสภาพที่ล้าหลังมาเป็นเวลานาน ดังที่เห็นได้จากรายได้ของประชาชน ซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้เพิ่มขึ้นในอัตราต่ำมาก ปัญหาความล้าหลังทางเศรษฐกิจและปัญหารายได้นี้ เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคโดยตรง กิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคส่วนใหญ่นั้นขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจการยาง และเหมืองแร่ ซึ่งเป็นการผลิตเพื่อส่งออก ความเจริญของภาคใต้จึงเชื่อมโยงกับความต้องการและระดับราคาของต่างประเทศอย่างใกล้ชิด ในระยะที่ผ่านมาความต้องการและระดับราคาในตลาดโลกได้เป็นไปอย่างไม่สม่ำเสมอ และเป็นเหตุที่ทำให้เศรษฐกิจของภาคขาดเสถียรภาพไป และไม่อาจจะขยายตัวอย่างรวดเร็วได้ ทางด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตนั้น ปรากฏว่าในภาคใต้การผลิตและรายได้ของภาคยังขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตร เป็นส่วนใหญ่ และการพัฒนาอุตสาหกรรมของภาคยังอยู่ในระดับต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับระดับชาติและภาคกลาง ปัจจุบันมูลค่าการผลิตทางอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพียงไม่กี่ร้อยละ ๑๐ ของผลิตภัณฑ์รวมของภาคใต้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมของภาคไม่อาจก้าวหน้าได้คือ ความล้าหลังทางด้านการเกษตรและระดับการพัฒนาเมือง

ในระยะที่ผ่านมา ระบบเกษตรกรรมของภาคใต้ต้องพึ่งพาอาศัยการผลิตของสินค้าเพียงไม่กี่อย่าง การขยายตัวทางการผลิตของเศรษฐกิจยางพารา ข้าว มะพร้าว พืชผลไม้ พืชไร่ ปศุสัตว์ และป่าน้อย อยู่ในอัตราที่ต่ำมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เทคนิคการผลิตและประสิทธิภาพการผลิตยังไม่ได้รับการปรับปรุงอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการขนส่งสินค้าเกษตรจากชนบทสู่เขตตลาดและสู่ท่าเรือ ปัญหาที่สำคัญที่สุด ภาคใต้

ยังขาดโครงการสมบูรณ์แบบที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างการผลิต การเกษตรกับอุตสาหกรรม
แปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรและวัตถุดิบของภาค สำหรับ ทาง ด้าน การ พัฒนา เมือง นั้น ปรากฏ ว่า
ชุมชนของภาคใต้อยู่กันอย่างกระจัดกระจาย การเคลื่อนย้ายประชากรเป็นการเคลื่อน
ย้ายจากชนบทไปสู่ชนบท การพัฒนาเมืองยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น ซึ่งมีประชากรเพียงร้อยละ
๔ เท่านั้น ที่อาศัยอยู่ในเมืองและเมืองส่วนใหญ่เป็นเมืองขนาดเล็ก ซึ่งไม่สามารถจะเป็น
ฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมระดับภาคได้

นอกจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ในพื้นที่เฉพาะอีกหลายแห่งของภาคใต้
ยังมีปัญหาทางสังคมและการเมือง เขามาเกี่ยวข้องกับควย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขต
จังหวัดชายแดน ๔ จังหวัด (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล) และในเขตกรัง -
พิทลุง เขตสุราษฎร์ธานี และเขตนครศรีธรรมราช ปัญหาในเขตดังกล่าวนี้เป็นปัญหา
การต่อต้านประชาชนในชนบท ซึ่งสืบเนื่องมาจากความล่าช้าทางเศรษฐกิจ ระบบการ
ปกครองท้องถิ่นและการบริหารงานของราชการที่ไม่คำนึงถึงความต้องการและ
ผลประโยชน์ของประชาชน ปัจจุบันรัฐบาลยังไม่มียุทธศาสตร์ที่แน่นอน เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา
ในเขตดังกล่าว ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนที่สุดของภาคใต้ และนี่เองเป็นสาเหตุที่สำคัญทำให้
การพัฒนาเศรษฐกิจไม่อาจก้าวหน้าไปได้

เพื่อเป็นการเร่งรัดความเจริญทางเศรษฐกิจสังคม และเพื่อเป็นการสนับสนุน
ในการแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของภาคใต้ เห็นควรกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางการพัฒนา
ภาคใต้ และโครงการพัฒนาภาคใต้ที่สำคัญ ๆ ขึ้น สำหรับการดำเนินงานในช่วงระยะ
เวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔)
ดังนี้ -

๑. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาภาคใต้

วัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาภาคใต้ คือ จะปรับปรุงแก้ไขรากฐานเศรษฐกิจ
และสังคมของภาค โดยการให้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในภาคใต้เป็นประโยชน์
มากที่สุดที่จะทำได้ และรัฐบาลจะเน้นโครงการเศรษฐกิจและสังคมที่ให้ผลตอบแทนทาง

การเงินในอัตราสูง ให้ผลประโยชน์แก่ประชาชน และช่วยปฏิรูปโครงสร้างการผลิตของภาคใดควย ในเวลาเดียวกัน ขบวนการทางการพัฒนาของภาคจะสอดคล้องกับแนวทางและนโยบายการพัฒนาของชาติในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ ควย ซึ่งจะเน้นหนักในการลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างภาคต่าง ๆ ใหน้อยลง และพยายามจะกระจายความเจริญไปสู่ภาคต่าง ๆ ใหนมากที่สุด โดยเน้นการพัฒนาชนบท การพัฒนาเมืองและการพัฒนาสังคม

๒. แนวทางการพัฒนาภาคใต้

๒.๑. ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตของภาคใต้ โดยเน้นการกระจายการผลิตของภาคออกไปสู่คานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรสภาพผลิตภัณฑ์การเกษตรและวัตถุดิบ เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจให้กว้างขวาง มีเสถียรภาพขึ้น และเพื่อส่งเสริมการมีงานทำ รวมทั้งยกระดับรายได้ของประชาชนในอัตราที่สูงกว่าปัจจุบัน ในขณะเดียวกัน จำเป็นที่จะต้องเร่งรัดการกระจายการผลิตในสาขาเกษตรกรรม โดยวางโครงการที่จะช่วยส่งเสริมการผลิตยางพารา ข้าว มะพร้าว ผลไม้ ปศุสัตว์ ป่าไม้ การประมง กาแฟ ปาล์มน้ำมัน เพื่อสนับสนุนการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมของภาค และเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะยึดถือการเร่งรัดการปลูกยางแทนเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้

๒.๒. เน้นการพัฒนาบางเขตของภาค ที่เป็นเขตสำคัญ ๆ ที่สมควรจะได้รับการส่งเสริมในคานการผลิตเป็นพิเศษ หรือเป็นเขตที่มีปัญหาสังคมและการเมืองเรื้อกวน เพื่อเป็นหลักในการรวมจุดของภาค และเชื่อมโยงโครงการลงทุนของรัฐบาลและเอกชน ให้ผสมผสานกันอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกัน ซึ่งจะทำให้เกิดผลทางคานยกระดับกำลังผลิตและระดับรายได้ควยที่มีประสิทธิภาพสูง ทั้งนี้ได้แก่เขตคังต่อไปนี้.-

๒.๒.๑ บริเวณเขตปลูกยาง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง สงขลา

- และยะลา ซึ่งจะมีการเร่งรัดการปลูกยางแทนเป็นพิเศษ
- ๒.๒.๒ บริเวณเขตป่าไม้ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และตรัง พังงา กระบี่ ซึ่งเป็นเขตที่มีทรัพยากรป่าไม้มากมายเกินความต้องการของท้องถิ่น
- ๒.๒.๓ บริเวณเขตชายฝั่งทะเลตะวันตกและตะวันออก ซึ่งเป็นเขตการประมง เชนกุกเก็ต ระนอง สตูล กันตัง ปากพนัง สิชล ปัตตานี นราธิวาส
- ๒.๒.๔ ในอาณาบริเวณที่ราบริมฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของภาค ซึ่งเป็นเขตเหมาะสมสำหรับเร่งรัดเพิ่มผลผลิตข้าว คือ จังหวัด นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา และปัตตานี โดยการพัฒนาระบบชลประทาน และการปรับปรุงเทคนิคการผลิตให้สอดคล้องกับภาวะท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้ภาคใต้ผลิตข้าวเพียงพอแก่การบริโภคภายในภาค
- ๒.๒.๕ ในเขตพื้นที่ราบลุ่ม ระหว่างจังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช ให้มีการกระจายการผลิต ในสาขาเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ในเขตพระแสง อาจจะได้รับพิจารณาให้เป็นศูนย์กลางของการกระจายการผลิตของภาคใต้ ซึ่งจะเน้นการปลูกปาล์มน้ำมัน ปศุสัตว์ การปลูกผลไม้ และปลูกพืชเศรษฐกิจใหม่ ๆ เช่น กาแฟ
- ๒.๒.๖ บริเวณจังหวัดชายแดน ที่มีปัญหาทางด้านความมั่นคงทางการเมือง และปัญหาชนกลุ่มน้อย คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล (รวมทั้งจังหวัดสงขลา) ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และสังคมและการเมืองควบคู่กันไปในเวลาเดียวกัน)
- ๒.๒.๗ บริเวณเขตที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุง ตรัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชนบทของจังหวัดเหล่านี้ (เขตเขาหลวง) ประชาชน

มีความเป็นอยู่แรนแค้น และต้องการการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจสังคมมากกว่าการปฏิบัติการทางฝ่ายปราบปราม

๒.๒.๘ บริเวณพื้นที่เขตเมืองหลัก ในเขตสงขลา - หาดใหญ่ (ชายฝั่ง ตะวันออกของภาค) และเขตภูเก็ต (ชายฝั่งตะวันตก) นี้จะมีการ พัฒนาเมืองและจัดตั้งศูนย์แห่งความเจริญของภาคทาง ด้านอุตสาหกรรมและระบบบริการเศรษฐกิจสังคม โดยเน้นการจัด ตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นในเขตสงขลา - หาดใหญ่ และเน้นการ ส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในเขตภูเก็ต

๒.๒.๙ เขตการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่การกำหนดพื้นที่ของจังหวัด ภูเก็ต เป็นศูนย์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยมีอิทธิพลปกคลุม ถึงจังหวัดพังงา ภูเก็ต และตรัง ส่วนเกาะสมุยและสุราษฎร์ธานี จะได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในอันดามันต่อไป ในอนาคต

๒.๒.๑๐ เขตพัฒนาเหมืองแร่ นอกจากเขตระนอง พังงา ภูเก็ต ยัง เป็นแหล่งสำคัญของเศรษฐกิจแร่ในภาคใต้แล้ว ยังมีเขตอื่น ๆ อีกหลายเขตซึ่งอาจกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเหมืองแร่ได้ แต่ ทั้งนี้จำเป็นต้องสนับสนุนให้มีการสำรวจธรณีฟิสิกทางอากาศ เพื่อกำหนดแหล่งแร่ใหม่ ๆ ของภาคใต้อย่างรวดเร็ว

๒.๓. เน้นการวางแผนเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้โครงการ พัฒนาแต่ละโครงการสนับสนุนและประสานซึ่งกันและกัน อันจะก่อให้เกิดผลสูงสุดแก่ เศรษฐกิจและสังคมของภาค การวางแผนเชื่อมโยงระหว่างโครงการพัฒนาจะเน้น ความสำคัญดังนี้

๒.๓.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจสาขาต่าง ๆ โครงการพัฒนา ภาคใตต่าง ๆ จะเป็นไปในรูปของโครงการแบบผสมผสานและ

สมบูรณ์แบบ ซึ่งหมายความว่า จะครอบคลุมสาขาเศรษฐกิจ
ต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ระหว่างสาขาอุตสาหกรรม การเกษตร และการคมนาคมขนส่ง
การพัฒนาการเกษตรและการกระจายการผลิตทางด้านเกษตร
ของภาคใต้ (ขอ ๓.๑ และ ๓.๓) จะเป็นการส่งเสริม
อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรส่วนการพัฒนาระบบคมนาคม
และขนส่ง (ขอ ๓.๖ และ ๓.๗) มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนและ
รับใช้โครงการเศรษฐกิจทั้งสองสาขาโดยตรง

๒๓.๒

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเมืองและการพัฒนาชนบท

การพิจารณาโครงการเกษตรและการพัฒนาชนบทจะต้องได้รับ
การพิจารณาควบคู่กันกับการพัฒนาเมือง (ขอ ๓.๔ และ ๓.๕)
การจกั้ทั้งศูนย์กลางความเจริญในภาคใต้ ในเขตเมืองเหล่านี้
อย่างเกี่ยว หากแต่จะเป็นเครื่องมือยกระดับรายได้ของประชาชน
ภาคใต้อย่างแท้จริงอีกด้วย ทั้งนี้จะต้องยกฐานะทางเศรษฐกิจ
ของเมืองดังกล่าวให้เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์
ทางเกษตรและศูนย์กลางของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

๒๓.๓

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม

ในการพัฒนาภาคใต้นั้น จะต้องมีแนวทางใหม่ให้การพัฒนาเศรษฐกิจ
สอดคล้องกับการพัฒนาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะก่อสร้าง
ระบบบริการทางสังคม เช่น ทางด้านที่อยู่อาศัย ด้านการอนามัย
และสาธารณสุข ด้านการศึกษาและการบริการอื่น ๆ ให้สัมพันธ์
และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ นอกจากนี้ เพื่อเป็นการ
ลดความแตกต่างทางด้านความเป็นอยู่ระหว่างเขตเมืองกับเขต
ชนบทที่มีความจำเป็นที่จะต้องกระจายระบบบริการสังคมออกสู่
ชนบทด้วยควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจชนบท (ขอ ๔.๑ และ
๔.๒)

โครงการพัฒนาภาคใต้

เพื่อให้การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของภาคใต้ ของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะของแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับที่ ๕ ได้เป็นไปตามแนวทางที่เสนอมา ในข้อ ๒ รัฐบาลควรจะพิจารณารับหลักการของโครงการพัฒนาภาคใต้ที่สำคัญ ๆ ดังนี้คือ.-

๓.๑ โครงการเร่งรัดการปลูกยางแทน

โครงการพัฒนาภาคใต้ที่สำคัญที่สุดในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมฉบับที่ ๕ คือ โครงการเร่งรัดการปลูกยางแทน ในระยะแผนพัฒนาที่ผ่านมา โครงการเร่งรัดการปลูกยางแทนได้ขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว และได้มีการยกเป้าหมายการปลูกแทนให้สูงขึ้นกว่าเดิม ในระยะ ๕ ปีข้างหน้าจะมีการปลูกแทนได้ประมาณ ๑๓๕,๐๐๐ ไร่ต่อปี ในปัจจุบันพื้นที่ปลูกยางทั้งหมดของภาคใต้มีจำนวนถึง ๔ - ๕ ล้านไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นยางพันธุ์เก่า ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งรัดการโครงการปลูกยางแทนเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตยาง และระดับรายได้ของชาวสวนยางให้สูงขึ้น โดยการตั้งเป้าหมายอัตราการปลูกแทนไว้ในระดับ ๑๓๕,๐๐๐ ไร่ (หรือมากกว่านั้นคือ ๒๐๐,๐๐๐ ไร่) ต่อปี เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเร่งรัดจะต้องมีการเน้นเขตพื้นที่พิเศษสำหรับการส่งเสริมการปลูกยางแทน ดังนี้.-

- ๓.๑.๑. เขตพื้นที่มีความสำคัญอันค้ำสูงสุด คือ เขตที่มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง สงขลา และยะลา เขตนี้รวมกันแล้วมีประมาณร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่สวนยางทั้งหมดของภาคใต้ คาดว่าพื้นที่ปลูกแทนใหม่ในเขตดังกล่าวนี้จะมีประมาณ ๕๓๑,๒๕๐ ไร่ ภายในระยะ ๕ ปี ของโครงการ (พ.ศ.๒๕๑๔ - ๒๕๑๘) ค่าใช้จ่ายทั้งหมดจะมีประมาณ ๒ พันล้านบาท)

๓.๑.๒. เขตที่มีความสำคัญอันค้ำรอง คือ เขตจังหวัดพัทลุง ปัตตานี และ นราธิวาสเป็นเขตปลูกยางที่สำคัญเช่นเดียวกัน ซึ่งสมควรที่จะได้รับการพิจารณาในการส่งเสริมการปลูกยางแทน ในอันค้ำรองความสำคัญที่รองลงมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตจังหวัดปัตตานี และนราธิวาส ส่วนยางส่วนใหญ่เป็นสวนยางเก่า เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้ อัตราส่วนของพื้นที่สวนยางเก่าในสองจังหวัดนี้ค่อนข้างจะสูงมาก จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รายได้ของประชาชนทั่ว ๆ ไปมีระดับต่ำ ปัญหาและความยุ่งยากทางการเมืองใน ๒ จังหวัดนี้ไม่ควรเป็นสาเหตุที่จะต้องทำให้การดำเนินงานปลูกยางแทนของล้าชา หรือหยุดชะงัก ซึ่งจะเป็นการสร้างความตึงเครียดแก่ฐานะทางเศรษฐกิจจังหวัดยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ควรที่จะได้มีการพิจารณาปรับปรุงโครงการส่งเสริมการปลูกพืชแซมยางในส่วนส่งเสริมปลูกแทน รวมทั้งโครงการช่วยเหลือชาวสวนยางเก่าที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม ให้มีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้นด้วย

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปัตตานี

๓.๒.๑. เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำของภาคใต้ในเขตจังหวัดปัตตานี และยะลา รัฐบาลได้วางแผนพัฒนาลุ่มน้ำปัตตานีไว้ โดยแบ่งงานออกเป็น ๓ โครงการคือ

- ก. เขื่อนเก็บน้ำที่บานบางรวง อำเภอบันนังสตาห์ เพื่อเก็บน้ำที่ไปท่วมทำความเสียหายแก่การเพาะปลูกเส้นทางคมนาคมไว้ เพื่อส่งไปใช้ในพื้นที่เพาะปลูกของจังหวัดยะลา และปัตตานีรวม ๓๘๐,๐๐๐ ไร่
- ข. เขื่อนทดน้ำที่บานกรงปีนัง อำเภอเมืองยะลา รวมทั้งสร้าง

ระบบการส่งน้ำสำหรับพื้นที่เพาะปลูกในจังหวัดยะลา ๔๐,๐๐๐ ไร่
 ค. เขื่อนท่อน้ำที่คุระ เขตติดต่อกับจังหวัดปัตตานี ยะลา หรือ
โครงการปัตตานี

๓.๑.๒. เนื่องจากการพัฒนาลุ่มน้ำปัตตานี เป็นงานใหญ่ จึงได้เลือกดำเนินการโครงการปัตตานีขึ้นก่อน ซึ่งประชาชนเขาประกอบอาชีพอยู่แล้ว เป็นส่วนใหญ่ แต่ประสบความเสียหายอันเกิดจากน้ำท่วมและขาดแคลนน้ำในทรงขาดฝน สำหรับช่วงระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๕ นี้ รัฐบาลควรเร่งรัดการก่อสร้างของโครงการปัตตานี ซึ่งเป็นโครงการชลประทานใหญ่ที่สุดเท่าที่ก่อสร้างขึ้นในภาคใต้ โครงการนี้ประกอบด้วยห้วงงานเขื่อนบานคุระ ระบบการส่งน้ำ พร้อมทั้งระบบการระบายน้ำและระบบการบรรเทาอุทกภัย โครงการนี้จะสามารถส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกบนหุบเขาทั้งสองฝั่งแม่น้ำ ในท้องที่อำเภอโคกโพธิ์ ยะรัง นายอ หนองจิก เมืองปัตตานี ยะหริ่ง และปะนะระะ จังหวัดปัตตานี กับบางส่วนของอำเภอเมืองยะลา รวม ๓๐๐,๐๐๐ ไร่

๓.๓ โครงการพัฒนาการเกษตรที่สมบูรณ์แบบในเขตพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓.๓.๑. เขตพระแสงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ราบลุ่มระหว่างเขาพนม แม่น้ำตาปี และแม่น้ำพุมดวง พื้นที่อันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ยังมีได้ถูกพัฒนาให้เป็นประโยชน์ทางการเกษตร ส่วนใหญ่ยังคงเป็นพื้นที่ป่าในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าบางส่วนของพื้นที่ประชาชนได้เข้าไปบุกรุกใช้ที่ดินอย่างไม่ถูกหลัก แนวโน้มนี้จะเพิ่มขึ้นทุกที เพราะความต้องการที่ดินเพิ่มขึ้น ถ้าหากไม่มีการวางแผนใช้และจัดสรรที่ดินแล้วเป็นที่แน่ชัดว่าพื้นที่ป่าจะถูกทำลายไปและประชาชนที่เข้าไปบุกรุกจะประกอบกิจกรรมเกษตรที่โผล่ค่ามาก

๓.๓.๒. เพื่อให้การโยกย้ายประชากรและการใช้ที่ดินเป็นไปอย่างมีระเบียบ
แบบแผนและเพื่อพัฒนาเขตพระแสงให้เป็นศูนย์กลางการกระจายฐาน
การผลิตการเกษตรอย่างกว้างขวางของภาคใต้ มีความจำเป็นที่จะ
ต้องดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่ ในเขตพระแสงขึ้น โดยเน้น
โครงการจัดตั้งชุมชนใหม่ทำการเกษตรแบบผสมผสานในเวลา
เดียวกันคือ ขางพารา ปลูกมันสำปะหลัง ปศุสัตว์ ผลไม้และพืชไร่ ถ้าหาก
มีการพัฒนาอย่างสมบูรณ์แล้วอาจนำพื้นที่ประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ ไร่ มา
จัดสรรทำประโยชน์ได้ คาดว่าสามารถให้เกษตรกรเข้าไปอยู่ได้
ประมาณ ๓๐,๐๐๐ ครอบครัว หรือ ๑๕๐,๐๐๐ คน

๓.๓.๓. เพื่อเป็นการเร่งรัดโครงการพัฒนาพื้นที่เขตพระแสง เห็นสมควรที่จะ
ให้มีการเริ่มดำเนินงานตั้งแต่นี้เป็นต้นไป โดยมีการปฏิบัติงานเป็น
ขั้น ๆ ดังนี้.-

ก. ปลายระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓

- ดำเนินการจัดตั้งสถานีทดลองพืชต่าง ๆ รวมทั้งสถานีตรวจ
อากาศเพื่อทดสอบความเหมาะสมของพืชในเขตพระแสง
- เริ่มดำเนินการสำรวจที่ดิน

ข. ระยะเริ่มต้นของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๔

- เริ่มการวิจัยอย่างละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่และการวางแผนงาน
พัฒนาพื้นที่ซึ่งจะใช้เวลาไม่เกิน ๑ ปี โดยเน้นเรื่องกิ่งกอไปนี้
- การวิจัยขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับทรัพยากร กายภาพและเศรษฐกิจ
การเกษตร

- การวางแผนเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน การผลิต และสถานที่ตั้ง
โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร
- การวางแผนเศรษฐกิจขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์กลาง
ความเจริญ พร้อมทั้งการจัดตั้งหน่วยบริการทางเศรษฐกิจสังคม
(ไฟฟ้า ประปา โรงเรียน โรงพยาบาล)
- จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการลงทุนและการบริการพื้นที่

โครงการพัฒนาพื้นที่เขตพระแสงนี้ ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในระยะของ
แผนพัฒนาฉบับที่ ๔ ควรจะอยู่ภายในการดำเนินงานของการที่ดินแห่งชาติ หรือการปฏิรูป
ที่ดินแห่งชาติ

๓.๔. โครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้

- ๓.๔.๑. กิจกรรมอุตสาหกรรมในภาคใต้ในปัจจุบันนี้ยังมีไม่มากนัก และกระจาย
อยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปจากวัตถุดิบ อุตสาหกรรม
สำเร็จรูปมีน้อยมาก อุตสาหกรรมเช่น อุตสาหกรรมประมง การปศุสัตว์
การแปรรูปอาหาร การทำอาหารสัตว์ และอุตสาหกรรมที่ทำด้วยมือ
สมควรที่จะได้รับการพัฒนา และควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ความ
ช่วยเหลือต่าง ๆ รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้
ความสะดวกในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมเพื่อการนี้ การจัดตั้ง
นิคมอุตสาหกรรมเป็นโครงการที่ควรจะได้รับการสนับสนุนอย่างยิ่ง
เขตเหมาะสมที่จะเป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญทางอุตสาหกรรมแห่ง
แรกของภาคใต้ คือ เขตสงขลา - หาดใหญ่ เพราะในเขตนี้มีบริการ
เศรษฐกิจและคมนาคมต่าง ๆ อย่างค่อนข้างสมบูรณ์แล้วรวมทั้งทาง
กานพาณิชย์กรรมและการเงินด้วย

- ๓.๔.๒. นิคมอุตสาหกรรมที่จะจัดตั้งในเขต สงขลา - หาดใหญ่ นี้จะจัดเป็น นิคมอุตสาหกรรมที่สมบูรณ์แบบในตัวเอง ซึ่งจะประกอบด้วยพื้นที่สำหรับ สร้างโรงงานสำหรับที่อยู่อาศัย สำหรับบริการด้านสาธารณูปโภคและ ยานการกาบริการแก่ชุมชน
- ๓.๔.๓. ในระยะเริ่มต้นโครงการนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จะใช้เวลาดำเนินโครงการก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายใน ๕ ปี คือเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ - ๒๕๒๓ การก่อสร้างจะดำเนินในพื้นที่ ๑,๕๐๐ ไร่ ที่ทุ่งท่าหนด ตำบลนาทับ อ.จะนะ จังหวัดสงขลา ในกรณีที่มีความต้องการพื้นที่โรงงานเพิ่มขึ้นจะได้พิจารณาการขยายพื้นที่โดยใช้เงินทุนหมุนเวียนจากโครงการต่อไป ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งมีทั้งสิ้นประมาณ ๔๕๐ ล้านบาท อุตสาหกรรมที่จะมาตั้งในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้นี้จะต้องเป็นอุตสาหกรรมประเภททั่วไป และอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบอยู่ในภาคพื้นนั้น ๆ เช่น อุตสาหกรรมไม้แปรรูป อุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ ผลิตอาหารจากเนื้อสัตว์และสัตว์น้ำ บรรจุผลไม้กระป๋อง แปรรูปยาง อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว อุตสาหกรรมประกอบสินค้าสำเร็จรูปขนาดเล็ก อุตสาหกรรมโลหะและซ่อมสร้างเครื่องยนต์ นอกจากนี้จะจัดพื้นที่สำหรับใช้เป็นเขตอุตสาหกรรม เพื่อส่งออกด้วย ถ้าวางโรงงานต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีความต้องการจ้างคนงานทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐ คน
- ๓.๔.๔. การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตสงขลา - หาดใหญ่ จะเป็นการสอดคล้องกับนโยบายกระจายความเจริญออกไปจากเขตเมืองหลวง ออกสู่ภูมิภาคและจะเป็นส่วนหนึ่งของที่สนับสนุนโครงการพัฒนาเมืองหลักควบคู่ไปกับการพัฒนาท่าเรือในเขตจังหวัดสงขลา (ขอ ๓.๕ และ ๓.๖) นอกจากนี้ในเขตสงขลา - หาดใหญ่ ยังเป็นเขตท่องเที่ยวที่

สำคัญหากไม่มีการควบคุมการตั้งโรงงานใหม่มาอยู่รวมกันแล้วจะเป็น
ผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

- ๓.๔.๕. หลังจากการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตสงขลา - หาดใหญ่
ควรที่จะได้มีการพิจารณาโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขต
สุราษฎร์ธานี และการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมส่งออกในจังหวัดภูเก็ต
ต่อไป ทั้งนี้แล้วแต่การขยายตัวของสาขาอุตสาหกรรมในภาคใต้และ
ความสำเร็จของนิคมอุตสาหกรรมและเขตส่งออกในจังหวัดสงขลา

๓.๕ โครงการพัฒนาเมืองหลักของภาคใต้

- ๓.๕.๑. การพัฒนาเมืองหลักของภาคใต้ ยังอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ ประชากร
ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีไม่ถึงร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งหมดของ
ภาคและชุมชน ส่วนใหญ่เป็นชุมชนขนาดเล็ก ในปัจจุบันภาคใต้ยังไม่มี
เมืองหลัก ที่จะสามารถกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้วางหน้า
ไปอย่างรวดเร็วได้ อย่างไรก็ตามทางด่านชายฝั่งตะวันออก เมือง
สงขลา - หาดใหญ่ อาจได้รับการส่งเสริมเป็นเมืองหลักและศูนย์กลาง
แห่งความเจริญทางอุตสาหกรรมของภาค (ขอ ๓.๔) ส่วนทางด้าน
ชายฝั่งตะวันตก เมืองภูเก็ต อาจได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองหลักและ
ศูนย์กลางการท่องเที่ยวได้ ทั้งนี้ในระยะแผนพัฒนามับที่ ๔ ทั้งสองเขต
นี้สมควรที่จะได้รับการพิจารณาวางแผนทางการพัฒนาหลังจากนี้แล้ว
เมืองที่มีความสำคัญอันควรรองลงมาได้แก่ เมืองสุราษฎร์ธานี และเมือง
ยะลา ควรจะได้รับการพิจารณาดำเนินการต่อไป

- ๓.๕.๒. ในการพัฒนาเมือง สงขลา - หาดใหญ่ และภูเก็ตให้เป็นเมืองหลัก จำเป็นที่จะต้องส่งเสริมการดำเนินโครงการที่ประสานสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยเริ่มต้นจากโครงการวางผังเมือง ซึ่งจะคงแรงผลักดันให้เรียบร้อย เพื่อที่จะให้เป็นระบบเดียวกันกับโครงการพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น การสร้างและปรับปรุง ท่าเรือ การปรับปรุงระบบบริการประปา ไฟฟ้า การสร้างอ่างเก็บน้ำ การสร้างทางคมนาคม และระบบบริการเพื่อการท่องเที่ยว โครงการเศรษฐกิจ เช่น การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมรวมทั้งโครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัย
- ๓.๕.๓. เพื่อที่จะพัฒนาเมืองหลักและพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีให้มีการทำลายสิ่งแวดล้อม จำเป็นที่ต้องใจมาตรการกฎหมายโดยเร่งด่วนเพื่อควบคุมการใช้ที่ดินและการลงทุนก่อสร้างต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดพื้นที่สงวนในบริเวณที่สวยงาม เช่น หาดในหาน บริเวณอ่าวปะตอง อ่าวกมดา แหุดมพรหมเทพ หาดแหลมสิงห์ ในจังหวัดภูเก็ตและบริเวณเขาคง แหลมสมิหลา จนถึงเกาะเส็ง ในจังหวัดสงขลา
- ๓.๕.๔. สำหรับในปลายระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ ๓ เห็นสมควรที่จะให้มีการวางแผนขั้นรายละเอียด สำหรับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจสังคมของภูเก็ต เพื่อที่จะให้สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองหลักและการท่องเที่ยวต่อไปในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ ในการวางแผนพัฒนาภูเก็ตนี้จะเน้นโครงการดังนี้
- ก. การจัดสร้างโครงการประปาใต้น้ำเพียงพอแก่การบริโภค โดยการใช้แหล่งน้ำจากชุมชนเหมืองและการจัดสร้างอ่างเก็บน้ำ (โครงการบางท้าว และโครงการที่อำเภอกระตุ)

- ข. โครงการวางผังเมือง
- ค. โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ง. โครงการพัฒนาท่าเรือ การขุดรอกร่องน้ำคลองท่าจีน และการพัฒนาการประมง
- จ. โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคม
- ฉ. โครงการขยายเขตเทศบาลและขยายขอบข่ายการปฏิบัติงานขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองหลัก

๓.๖ โครงการพัฒนาท่าเรือภาคใต้

ท่าเรือในภาคใต้ที่มีอยู่ในเวลานี้ ส่วนใหญ่เป็นท่าเรือเอกชนขนาดเล็ก และมีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่พอเพียง ในอนาคตเมื่อมีการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพัฒนาเมืองหลัก (ขอ ๓.๑ ๓.๔ และ ๓.๕) ความต้องการที่จะให้บริการของท่าเรือจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องมีการพัฒนาระบบท่าเรือของภาคใต้ โดยในขั้นแรกจะเน้นการพัฒนาท่าเรือชายฝั่งก่อน เพื่อใช้ในการขนส่งยางบดสด ถ่านหิน แร่ และยางพารา ส่วนการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึก นั้นจะต้องรอดูผลจากการสำรวจน้ำมันในอ่าวไทย เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศูนย์แห่งความเจริญทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเมืองหลักของภาคใต้ ในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ (ขอ ๓.๕) จึงเห็นสมควรที่จะให้มีโครงการพัฒนาท่าเรือชายฝั่งตะวันออก ที่จังหวัดสงขลา และชายฝั่งตะวันตกที่ จังหวัดภูเก็ต

- ๓.๖๑. โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือชายฝั่งสงขลา เห็นสมควรให้มีการสร้างท่าเทียบเรือชายฝั่งที่คลองสำโรง ในเขตอำเภอเมืองสงขลา เพื่อใช้เป็นท่าเรือรวมในการขนส่งยางบดสดไปทางประเทศและใช้เป็นฐานปฏิบัติการของบริษัทสำรวจน้ำมันในอ่าวไทย โดยจะมีการ

ชุดลอกและปรับปรุงร่องน้ำให้เรือขนาด ๓ พันตัน เข้า - ออก และกั้นลำไค้สะดวกพร้อมกับสร้างเขื่อนและท่าเทียบเรือขนาด ๕๐๐ / ๑๐๐ เมตร.

๓.๖.๒. โครงการขยายท่าเทียบเรือจังหวัดภูเก็ต เพื่อเป็นการลดต้นทุนการขนส่งสินค้า และยางพลอกและเพื่อเป็นการสนับสนุนการประมงน้ำลึกในอนาคตมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงร่องน้ำและขยายท่าเทียบเรือไทยซาโก ในจังหวัดภูเก็ต สำหรับขนาด ๘,๐๐๐ ตันขึ้นไปสามารถเข้าเทียบท่าได้

๓.๖.๓. โครงการจัดตั้งการท่าเรือเฉพาะแห่ง ในการพัฒนาท่าเรือดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งรัดดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อควบคุมโครงการแต่ละพื้นที่ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง ในการตอบสนองต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจการพัฒนาเมืองและการขนส่งของเขตสงขลาและภูเก็ต ในการนี้หน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่น เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาท่าเรือด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาเก็บรายได้จากการท่าเรือ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายรายได้ของรัฐบาลออกสู่ภูมิภาคอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การพัฒนาท่าเรือชายฝั่งขนาดใหญ่ เพื่อการขนส่งสินค้าและการพัฒนาเมืองที่จังหวัดสงขลาและภูเก็ตแล้ว ในภาคใต้มีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้อง ปรับปรุงท่าเทียบเรือเพื่อส่งเสริมการประมงและอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการประมง อื่นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจะได้สนับสนุนโครงการขยาย

หาเทียบเรือในเขตกันตัง สตูล ปากพนัง บ้านคอน ปัตตานี
และนราธิวาส

๓.๗ โครงการพัฒนาระบบทางหลวง

การพัฒนาระบบทางหลวงในภาคใต้ ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมา
ได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว คือมีการสร้างทางหลวงยาวทั้งหมด ประมาณ ๔,๐๐๐ ก.ม.
ทำให้ภาคใต้มีเส้นทางคมนาคมที่ยาวที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อที่และจำนวนประชากร
เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาภาคใต้
ต่าง ๆ ที่จะดำเนินการหรือเร่งรัดในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ การวางโครงการพัฒนา
ระบบทางหลวง ควรแนบแนวทาง ๒ ประการดังนี้

๓.๗.๑. เน้นโครงการทางหลวงชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เร่งการปรับปรุง
เส้นทางระหว่างชนบทกับชนบท และชนบทกับเมืองที่มีอยู่แล้วให้มี
มาตรฐานและคุณภาพดีขึ้น เพื่อให้ใช้ได้ทุกฤดูกาล รวมทั้งเน้นการก่อสร้าง
ทางหลวงชนบทสายใหม่ ๆ เพื่อเชื่อมหมู่บ้านกับทางหลวง
แผ่นดินหรือทางหลวงจังหวัด เขตที่สมควรได้รับการพิจารณาอันได้แก่
เพื่อการดำเนินงานอย่างเร่งด่วนคือ เขต ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้
และสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง (ขอ ๔.๑ และ ๔.๒.)

๓.๗.๒. เน้นโครงการสร้างทางเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ เพื่อ
ให้โครงการพัฒนาภาคใต้ที่จะดำเนินการใดก่อให้เกิดผลตอบแทนทาง
เศรษฐกิจสูงสุดในระยะเวลาที่เร่งรัด จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
โครงการก่อสร้างเส้นทางคมนาคมมาสนับสนุนอย่างสมบูรณ์ ฉะนั้น
โครงการดังต่อไปนี้สมควรที่จะได้รับการพิจารณาาร่วมกันคือ

ก. โครงการสร้างเส้นทางเข้าไปสู่เขตใหญ่ ๆ ที่มีการเร่งรัดปลูกยางแทน
ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนโครงการเร่งรัดการปลูกยางแทนในเขต ๔ จังหวัด (ขอ ๓.๑)
เพื่อที่จะส่งเสริมการค้าเลี้ยงสินค้ายาง สุตลาขนาดใหญ่ ๆ ของภาคใต้ ไคแก ตลา
ทุ่งสง หาดใหญ่ ตรัง และยะลา

ข. โครงการสร้างเส้นทางในเขตเมืองหลัก เพื่อเป็นการสนับสนุน
โครงการพัฒนาเมืองหลักและการพัฒนาท่าเรือที่จังหวัดสงขลา และจังหวัดภูเก็ต
(ขอ ๓.๔ และขอ ๓.๖) เช่น การปรับปรุงเส้นทางระหว่างนิคมอุตสาหกรรมกับเมือง
หาดใหญ่ - สงขลา การพัฒนาเส้นทางระหว่างสงขลา - หาดใหญ่ การพัฒนาถนน
รอบเกาะและในเขตเมืองภูเก็ต รวมทั้งการปรับปรุงถนนบริเวณเขตท่าเรือ

ค. โครงการสร้างเส้นทางในเขตผู้นำปัตตานี เพื่อเป็นการสนับสนุน
โครงการชลประทานปัตตานี (ขอ ๓.๒) และส่งเสริมการขนส่งสินค้าในบริเวณเขต
จังหวัดยะลา ปัตตานี

ง. โครงการสร้างถนนชนบทในเขตพระแสง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
การวางแผนพัฒนาการเกษตรอย่างสมบูรณ์แบบ โดยจะมีการวางแผนการใช้ที่ดิน
การพัฒนาการผลิตการตลา และการสร้างถนนชนบทให้ประสานสอดคล้อง ซึ่งกัน
ในเขตพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ขอ ๓.๓)

๔. ปัญหาพิเศษของภาคใต้

การวางแผนพัฒนาภาคใต้ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๔ จะต้องคำนึงถึงปัญหาพิเศษของภาคใต้วัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาเศรษฐกิจ
และสังคม และการเมือง ในเขต ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สตูล ปัตตานี นราธิวาส

และยะลา เขตที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองในจังหวัดตรัง พัทลุง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช การปฏิบัติการทางทหารและตำรวจ ในเขตทั้ง ๒ เขตดังกล่าว ได้ทำให้เกิดการต่อต้านอย่างรุนแรงจากประชาชน เป็นผลให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนของรัฐไม่สามารถปฏิบัติการทางพัฒนาการได้อย่างเต็มที่ และในขณะเดียวกันประชาชนไม่สามารถที่จะประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวก เนื่องจากความไม่ปลอดภัยอันเกิดจากการปราบปราม ในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ ควรจะมีการทบทวน แนวนโยบายเสียใหม่ เพราะการยึดถือในหลักการปราบปรามต่อไปจะไม่เป็นเครื่องจูงใจให้ประชาชนร่วมมือกับรัฐในการพัฒนา และจะทำให้สูญเสียโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของภาคใต้ในระยะยาว ดังนั้นในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ รัฐบาลควรจะมีนโยบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับ

- ก. เขต ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ข. เขตที่มีปัญหาการเมืองในจังหวัด ตรัง พัทลุง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช

โดยยึดการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมเป็นแนวนโยบายที่สำคัญที่สุด และในเขตดังกล่าวนี้ การแก้ไขปัญหาทางการเมืองและการปกครองเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดจะทำให้ การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมนระยะยาวดำเนินไปได้

ก. โครงการพัฒนาเขต ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๑. ในจังหวัดภาคใต้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดยะลา บัตตานี นราธิวาส นั้นว่าประชาชน มีรายได้ต่ำสุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ของภาคใต้ ในระยะเวลาที่ผ่านมา รายได้ก็เพิ่มขึ้น ในอัตราที่ต่ำมาก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง

ให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่ ๔ จังหวัดนี้ เพื่อเป็นการยกระดับรายได้ และความเป็นอยู่ของประชาชนใน ๔ จังหวัดนี้ให้สูงขึ้น อย่างรวดเร็วและเพื่อเป็นการมีให้ความแตกต่างด้านเศรษฐกิจระหว่าง ๔ จังหวัดนี้ กับส่วนอื่น ๆ ของภาคใต้ เพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินมาตรการพัฒนาหลายด้าน ในเวลาขณะเดียวกัน

ในปัจจุบันได้มีการดำเนินมาตรการต่าง ๆ อยู่แล้ว เป็นมาตรการการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเฉียบ ซึ่งจะไม่เห็นผลพอที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของ ประชาชนให้ดีขึ้นได้ ฉะนั้นเพื่อความเจริญของ ๔ จังหวัดภาคใต้ จึงมีความจำเป็นต้อง ย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนระยะยาว เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของจังหวัด ดังกล่าว

๔.๒. โครงการพัฒนาที่สมควรจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษในการเร่งรัด ความเจริญของทางเศรษฐกิจและสังคมของ ๔ จังหวัดภาคใต้

๔.๒.๑ โครงการเร่งรัดการปลูกยางแทน เป็นโครงการที่ควร จะดำเนินต่อไปในขณะนี้ โดยใช้งบประมาณที่มีอยู่และเมื่อ เหตุการณ์ทางการเมืองสงบแล้ว ควรที่จะให้มีการเร่งรัด การดำเนินงานในเขตยะลา ปัตตานี และนราธิวาส นอกจาก การปลูกยางแทนแล้ว เห็นควรสนับสนุนโครงการเพิ่มรายได้ ของชาวสวนยางไทยมุสลิม โดยส่งเสริมการปลูกพืชแซมและ การว่างงานในคานก่อสร้างทางชนบท

๔.๒.๒ โครงการสร้างทางชนบท เป็นโครงการที่จะต้องเร่งรัดโดย เฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณรอยต่อของ ๓ จังหวัด คือ อ.รามัน

สายบุรี และร้อยเอ็ด รวมทั้งให้การสนับสนุนแผนงานของ รพช.
ในการพัฒนาพื้นที่เคอของ ๔ จังหวัดชายแดน คือ

จังหวัดยะลา	๑. อำเภอรามันห์
	๒. อำเภอเมือง
จังหวัดปัตตานี	๑. อำเภอยะหริ่ง
	๒. อำเภอมายอ
	๓. อำเภอสายบุรี
	๔. อำเภอไม้แก่น
จังหวัดนราธิวาส	๑. อำเภอบาเจาะ
	๒. อำเภอเมือง
	๓. อำเภอร้อยเอ็ด
จังหวัดสตูล	อำเภอเมือง

การพัฒนาทางชนบทในเขตดังกล่าวนี้ ควรจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อ
เพื่อส่งเสริมระบบการผลิตและการตลาด มีโซ่ดำเนินการสร้างโดยมี
จุดมุ่งหมายเพื่อการปราบปราม

๔.๒.๓ โครงการพัฒนาระบบชลประทาน การเร่งรัดโครงการปัตตานี
(ข้อ ๓.๒) จะมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ
ของเขตยะลาและปัตตานี

๔.๒.๔ โครงการพัฒนาการประมง จะเน้นโครงการ ๒ ส่วน คือ

ก. โครงการช่วยเหลือชาวไทยมุสลิมที่ประกอบอาชีพขนาดเล็ก
ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยที่สุดในภาคใต้ โดยการส่งเสริมการ

รวมกลุ่มชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกันด้านเทคนิคการประมง และปัญหาเงินทุน

ข. โครงการปรับปรุงท่าเทียบเรือและชุดลอกร่องน้ำ ในจังหวัด สตูล นราธิวาส และปัตตานี ซึ่งจะช่วยให้อุตสาหกรรมประมงของ จังหวัดหลุดพ้นจากสภาพมีล่าหลังไถ่

การศึกษา

๔.๒.๕ ปัจจุบันการบริการการศึกษาและสาธารณสุขของรัฐบาลยังไม่กระจายไป ยัง ๔ จังหวัด ควรเร่งรัดโครงการดังต่อไปนี้

- ปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โดยนำวิธีสามัญ เขาสอน
- ขยายการศึกษาภาคบังคับให้ถึง ป.๗ ครอบคลุมอำเภอ
- ส่งเสริมให้ชาวไทยมุสลิมมีโอกาสเข้าศึกษาวิชาดีพและชั้นมหาวิทยาลัย มากขึ้น
- เน้นความสำคัญของการสอนวิทยาศาสตร์อิสลาม ในระดับประถม และ มัธยมศึกษา
- กระจายบริการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขไปยังเขตที่ล่าหลังที่สุด โดย การปรับปรุงและสร้างสถานอนามัย สำนักงานผดุงครรภ์ และการพัฒนา โรงพยาบาล

๔.๒.๖ ในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ ควรพยายามส่งเสริมให้ชาวไทยมุสลิม ได้มี โอกาสเข้าร่วมการปกครองและร่วมบริหารโครงการพัฒนาเศรษฐกิจมากขึ้น คือ

ก. ให้ทางหน่วยราชการใน ๔ จังหวัด พิจารณาให้ชาวไทยมุสลิมได้มี

โอกาสรับอาชีพราชการในระดับต่าง ๆ มากขึ้น

ข. สนับสนุนโครงการเข้าสู่ประชาชนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ส่งเสริมให้ชาวไทยมุสลิมเข้าร่วมโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยตรง ทางด้านการบริหารและการจัดการโดยมีเจ้าหน้าที่เป็นแก่เพียงที่ปรึกษาและผู้นำ

ข. โครงการพัฒนาจังหวัดตรัง - พัทลุง สุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราช

๔.๓ ในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ สำหรับในเขตจังหวัด - พัทลุง - สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช รัฐบาลควรจะต้องงานพัฒนาชนบทเป็นงานที่มีความสำคัญระดับสูงกว่า การปรามปราม โดยเน้นโครงการดังต่อไปนี้

๔.๓.๑. โครงการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจและระบบการผลิตเกษตรกรรม

ในการส่งเสริมและเร่งรัดโครงการที่แก้ไขปัญหาทางการผลิตทางการเกษตร และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของชนบท ในเขต ๔ จังหวัด ควรจะเน้นโครงการดังต่อไปนี้

ก. โครงการกระจายการผลิต ในเขตพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จะเป็นการแก้ไขปัญหามูลกรูทที่กิน และช่วยในเศรษฐกิจการเกษตรของภาคใต้ มีฐานที่กว้างขวางยิ่งขึ้น (ขอ ๓.๓)

ข. โครงสร้างทางชนบท การเร่งรัดการสร้างถนนชนบท (ขอ ๓.๓) เพื่อใช้ได้ทุกฤดูกาล ในเขตเขาหลวง (ในเขต อ.กาญจนดิษฐ์ อ.บ้านนาสาร อ.ฉวาง อ.ท่าศาลา อ.ลานสกา กิ่งอำเภอพิปูน อ.ร่อนพิบูลย์) และในบางส่วนของเขต ตรัง - พัทลุง ซึ่งมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองหนาแน่นที่สุด จะเป็นการเปิดหมู่บ้าน ในเขตนี้ให้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของภาค จะเป็นการสนับสนุนโครงการเร่งรัดการปลูกยางแทน (ขอ ๓.๑)

ค. โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มชาวสวนยางเพื่อการตลาด เป็นโครงการที่สมควรได้รับการสนับสนุนด้านการจัดการและสินเชื่อการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอำเภอฉวาง - พิบูน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้มีการริเริ่มจัดตั้งแล้ว และการขยายการส่งเสริมออกไปยังเขตปลูกยางที่สำคัญในจังหวัดศรีสะเกษ และพัทลุง

ง. โครงการเร่งรัดการชลประทาน ในเขต ๔ จังหวัด ยังมีโครงการชลประทานอยู่จำนวนไม่น้อยที่กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ ควรที่จะเร่งรัดโครงการที่ค้างค้างเหล่านี้ให้เสร็จสิ้นและปรับปรุงโครงการที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในการให้ประโยชน์แก่ชาวไร่อายวนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเร่งรัดและปรับปรุง โครงการปากพ่อง จะช่วยแก้ไขปัญหาค่าหลังคันเกษตรในพื้นที่ ๑๒๐,๐๐๐ ไร่ ในเขตปากพ่อง เขียวใหญ่ หัวไทร ร่อนพิบูลย์ ระยอง และ อ.เมืองนครราชสีมา นอกจากนี้ควรจะได้มีการเร่งรัดวางแผนในการดำเนินการชลประทานขนาดเล็ก และขนาดกลางที่ได้พิจารณาความเหมาะสมแล้ว เช่น โครงการลำพูน และคลองฉวาง ซึ่งเป็นโครงการทดน้ำและส่งน้ำของสาขาแม่น้ำตาปี เพื่อจะช่วยการปลูกประมาณ ๑๙๒,๐๐๐ ไร่ในเขตสุราษฎร์ธานี

๔.๓.๒. โครงการปฏิรูปสังคมชนบท ปัญหาการขาดแคลนทางด้านบริการสังคม

ในเขตชนบทของ ๔ จังหวัดนับว่าเป็นปัญหารุนแรงและยังมิได้รับความสนใจเท่าที่ควร ซึ่งเป็นเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดความไม่พอใจขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริการทางด้านสาธารณสุข และอนามัยในเขตนครราชสีมา พัทลุง และศรีสะเกษ นับว่าอยู่ในสภาพที่เลวร้ายที่สุดในภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี มีความเลวร้ายทางด้านนี้ในระดับเดียวกับ ๓ จังหวัดดังกล่าว) ในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๔ ควรจะเน้นโครงการปรับปรุงและเร่งรัดพัฒนาสังคมชนบท โดยการขยายและบริการขึ้นพื้นฐานด้านสังคมออกไปสู่เขตชนบทใน ๔ จังหวัดดังกล่าว ให้ทั่วถึงและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่

การปฏิรูปเศรษฐกิจการเกษตรและการบูรณะฟื้นฟูชนบท จะเป็นแนวทาง
เดียวที่จะกระตุ้นให้ประชาชนในจังหวัดพัทลุง - ตรัง - สุราษฎร์ธานี และนครศรี-
ธรรมราช เขารวมขบวนการพัฒนาได้ และเป็นแนวทางเดียวที่จะสนับสนุนแก้ไขปัญหาค
ทางการเมืองและความมั่นคงในเขตชนบทของจังหวัด

ประวัติการศึกษา

ชื่อ นามสกุล

นางสาว ภัคิณี เปรมโยธิน

วุฒิการศึกษา

รัฐศาสตรบัณฑิต (แผนกวิชาการปกครอง)

คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปี พ.ศ. ๒๕๑๔

